

TIGHT BINDING BOOK

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200670

UNIVERSAL
LIBRARY

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆ—೧೯

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಮೈಸೂರು :
ಕಾವ್ಯಾಲಯ
೧೯೪೪

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ, ೧೯೪೪

All Rights Reserved

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ

ವೆಸ್ಟ್ ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್
ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ

ನಮರ್ಪಣೆ

ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಸಿರಿಕವಿ

‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ’ರಿಗೆ

ವೊಡಮಡುವೆಂ ಕೃತಿಮಾಲೆಯ-
ನಡಿಗಿಡುವೆಂ ಪಡೆವೆನಿದರಿನಾತ್ಮೋನ್ನತಿಯಂ.
ನುಡಿಹುಡಿ ಹೊನ್ನಾಯ್ತುನುವೆಂ
ಮುಡಿಪಂ ನೀವೊಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಹರಸಿದ ಕತದಿಂ.

ಗಿರಿಯೆತ್ತರವೇರಿದನೆ-
ತ್ತರವೆಂತಂತುನ್ನ ತಾತ್ತ್ ರಾಸರೆಯಿಂದಂ
ಕಿರಿದಕ್ಕುನ್ನ ತಿ, ಸಿರಿಕವಿ
ಮರೆವೆನೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ನಂತೆ ಕೃಪೆ ತೋರಿಹುದಂ !

ಅರಿಕೆ

ನನ್ನ ಗೀತರೂಪಕಗಳೆರಡು ವುಸ್ತು ಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತೋರಿದ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಸುಯೋಗವೊದಗಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವುದೂ ದುರಿತಕ್ಕಯವಾದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಈ ನಲವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ನೇಹಿತ ಕೂಡಲಿ ಚಿದಂಬರಂ ಅವರಿಗೆ ನಾನೆಷ್ಟು ನೆನಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ತೀರದು.

ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಹಲವು ಕವನಗಳು 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ', 'ವಿಚಾರವಾಹಿನಿ'—ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದುವು. 'ನಾಕಾಣೆ' ಎಂಬುದು 'ಜಯಂತಿ'ಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ, 'ಕೇಸಿಂಗ್‌ಟೇ ಪಾರ್ಕ್' ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಬಂಧಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಆಸರೆ ಪಡೆದುವು. ಇದುವರೆಗೆ ಅಚ್ಚಾಗದೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಘುಗೀತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದ ಎಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಟ್ಟ ತೀವ್ರಾನುಭವಗಳನ್ನು ರೇಖಿಸಿವೆ. ಆನಂದ ಗಾಮಿಯಾದ ವಿಶ್ವಚೈತನ್ಯವು ನನ್ನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಪಡುವ ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಅಂದು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿದಂತೆ ಸುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಡೆಗೊಂಡು ಸಹೃದಯ ಹೃದಯಾಶ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿವೆ.

ದೀರ್ಘಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಹರಳುಗಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೋ, ಸುಡಿಗೊಡುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯಿರುವುದರಿಂದಲೋ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಲೋ ಇರಬಹುದು, ಭಾವವೇ ನನಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿರುವುದರಿಂದಲೋ, ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಭಾವಗ್ರಹಣ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಬಂದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬೇಕೆಂದರು. "ಮಳೆರಾಯ" ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ನೋವನ ತೆಪ್ಪ' ಎಂಬುದು ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ, ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗದೆ ನಿಂತ, 'Noah's arc'; ಮನೆ ಈ ತೆಪ್ಪದಂತಿತ್ತು ಎಂದು ಭಾವ. "ದಾರಿಯಲ್ಲಿ" ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲು ಬರುತ್ತದೆ: 'ಲಿಯರಂದದಿ ಮೊರೆಯಿಡುತಿಹ ಬರಿಯೇ'. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಮಂಕುತನದಿಂದ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಿನ ನಾಟಕದ ದೊರೆ 'ಲಿಯರ್' ಮೊರೆದಂತೆ ವಿಧಿಯನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಾ ಕಂಡ

ಕಂಡವರನ್ನು ದೇಹಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಪಡುವ ನಮ್ಮ ಜನರ ಪಾಡನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿದು. “ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ” ಎಂಬುದು ಬರಿ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಗೀತವಲ್ಲ. ಅದುರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವರ್ಣಲೇಖಿಯಂತೆ ಕತ್ತಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೇಖಿಯ ಚೆಲುವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಿದು. ಈ ಜ್ಯೋತಿಯ ಚೆಲುವಿನ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೊಳಹನ್ನು ನಾನು ಇರುಳೆನ್ನದೆ ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದೇನೆ. “ಪಯಣಿಗರ ಹಾಡಿ”ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಗರದ ಚಿತ್ರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಫುಟವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ‘ಹರಳು-ನೀರು’ ಎಂದರೆ ಹರಳಿನಂತೆ ಹೊಳೆವ ನೀರು. ಸಾಗರದ ಅತಿ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ವಚ್ಛ ಮರಕತದ ಹೊಳಹನ್ನು ನೆನೆದು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿದು. ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದ ಈ ನೀರು ಹೀಗೆ ಆಗತಾನೆ ಸೃಷ್ಟವಾದಷ್ಟು ನವೋನವವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆರಗನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ — ಮತ್ತು, ಕಡಲನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ಕಂಡವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ—ತಾವು ಒಯಸಿ ದ್ದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ದೂರದಲ್ಲಿ ನೀರುಬಿಟ್ಟ ಬಾಸು ಕವಿದು ಒಂದು ಕೃತಕವಾದ ಮೇರೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಆಸೆಯನ್ನೂ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಫಲ ಮನೋರಥ ಭಾವವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಣಿಸುವ ಈ ಕಡಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಸಂತ್ಯದ ಒಂದಾಸೆಯನ್ನಾದರೂ ತೀರಿಸದೆ ನಮ ಗುಳಿಸಲಿ ಎಂದು ಬಾಸು ಈ ರೀತಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಎಲೈ ಕಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಈ ‘ದುರ್ಗುಣ’ವನ್ನು ಗುಣವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬರೆದಿದೇನೆ. “ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಹಾಡಿ”ನಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ: ‘ಕವಿಗಳ ಮಾತೊಳು ಹುರುಳಿನಿತು, ಇದಕೂ ತೋರುವ ಮರುಳಿನಿತು’ ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ನಿದೇಯೂ ಅಲ್ಲ, ಸ್ತುತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಗಿಂತ ಮರುಳು, ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಚೋದನಕ್ಕಿಂತ ಹೃದಯದ ಪ್ರಚೋದನ, ತಿಳಿವಿಗಿಂತ ಸಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಲವು ಮುಖ್ಯಫಲ, ತಿಳಿವು ಅವಾಂತರಫಲ; ಲೋಕದ ತೀವ್ರಾಸುಭವಗಳೆಲ್ಲಾ ಕವಿಹೃದಯ ಪ್ರತಿಫಲನದಿಂದ ತಂಪುವೆತ್ತು ಆಹ್ಲಾದದಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಅಷ್ಟೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥ ದೋಷಗಳುಳಿದಿರಬಹುದು. ಈ ಕುಂದುಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯರ ಸಹನೆಗೊಪ್ಪಿಸುವುದು ಯುಕ್ತ.

ಇನ್ನು ನನಗುಳಿದಿರುವುದು ಭಾರಸಮರ್ಪಣ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಬನಕ್ಕೆ ಸೇರದೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಗದ್ಯ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬೇರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬಯಲಿಡುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯ ತೀ. ಸಂ. ಶ್ರೀಯವರ 'ಸೈತಿಕ' ಬೆಂಬಲ, 'ಕಾವ್ಯಾಲಯ'ದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ, ಇವುಗಳಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಕೆಲಸ ತೆಂಗಾಳಿಯದು, ಸುಗ್ಗಿಯದು, ಮರಕ್ಕೆ ಕುಸುಮೋತ್ಸವ. ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಔಚಿತ್ಯ ಅನೌಚಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಗೆಳೆಯರೇ ಹೊಣೆ. ಈ ಸಲ ಕರಡುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಭಾರ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಚಿದಂಬರಂ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುದ್ರಣದ ಅಂದ ಚಂದ ಗುಣದೋಷಗಳ ಜವಾಬುದಾರಿ ಈ ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರರದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕ್ಲೇಶದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಇವು ನನ್ನವು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರೇಮ ತೋರಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡಿರುವ, ಹೊಸಗನ್ನಡದ 'ಕವಿಚೂತವನ ಚೈತ್ರ'ರಾದ ಶ್ರೀ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ'ರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಹು ಹಗುರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ನಲ್ಕೆಯನ್ನು ನನಗೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ಯದುಗಿರೀಶ ನನ್ನೂ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದಿಸಿ, ನೆನೆದು ಹಾಯಾಗುತ್ತೇನೆ.

ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರ
ಯುಗಾದಿ

ಪು. ತಿ. ನ.

ಪರಿವಿಡಿ

	ಪುಟ
ಸಮರ್ಪಣೆ	iii
ಅರಿಕೆ	v
೧. ಮರ್ತ್ಯದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ರೆಯರ ಪೂಜೆ	೧
೨. ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಒಂದು ಸೋಗಿನ ದರ್ಶನ	೩
೩. ದೀನಗಿಂತ ದೇವ ಬಡವ	೬
೪. ಕೊಳಲುಲಿವು	೭
೫. ಒಂದು ಜೊನ್ನದ ಇರುಳು	೮
೬. ಕ್ಲಿಪ್ತ ಸಿಂಗ್‌ಟ್ರಾ ಪಾರ್ಕ್	೯
೭. ಪ್ರಶ್ನೆ-ಉತ್ತರ	೧೨
೮. ಮಳೆರಾಯ	೧೩
೯. ಒಂದು ಸಂಜೆ	೧೫
೧೦. ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ	೧೬
೧೧. ದೇಹಯಂತ್ರ ದುಡಿಯುತಿದೆ	೧೯
೧೨. ತಿಂಗಳ ಕೊನೆ	೨೧
೧೩. ಸೈನಿಕರ ಹಾಡು	೨೨
೧೪. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ	೨೪
೧೫. ಸಾಂತ್ವ ವಚನ	೨೯
೧೬. ಮುನಿದ ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತು	೩೧
೧೭. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು	೩೨
೧೮. ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು	೩೩
೧೯. ಪಯಣಿಗರ ಹಾಡು	೩೮
೨೦. ಹೊಸ ಹಾಡು	೪೦
೨೧. ಕರಿಮುಗಿಲಿನ ಹಾಡು	೪೨
೨೨. ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಡು	೪೪
೨೩. ನನ್ನ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ	೪೬
೨೪. ಬಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಣಿ	೪೭
೨೫. ಶರಣು	೪೮

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಮರ್ತ್ಯದೇಗುಲದಲ್ಲ ಅಪ್ಪರೆಯರ ಪೂಜೆ

ಬುವಿಗಾಯಿತು ಬೆಳುದಿಂಗಳ
ಸೇತುವೆ ಇಗೊ ಬನ್ನಿ ;
ಸಂದನವನ ಕುಸುಮಂಗಳ,
ಕೆಳದಿಯರೇ, ತನ್ನಿ.
ದೈನಂದಿನದಿಳಿಯಾರ್ತಿಯ
ಪೂಜೆಗೆ ಆಸತ್ತು
ಬೇಸತ್ತಿಹ ಮಾದೇವನ
ನಲಿಸುವ ಈ ಹೊತ್ತು.

ಬಾಬಟ್ಟಿಯೊಳಗೆಜ್ಜೆಯ
ನೇವುರ ಝಣರೆನಲಿ,
ಹಾಸಿಗೆಯೊಳು ಹಸುಮಕ್ಕಳು
'ಬಂದರಿಗೋ' ಎನಲಿ.
ಬಗೆಗೊಳ್ಳುತ ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವ
ಕಂಪಿನ ಹರಹಿನಲಿ
ದಿವ್ಯಾಗಮವಾವುದನೋ
ತಿರೆಯವರೂಹಿನಲಿ.

ಮಂದಾರದ ಹೂಮಾಲೆಯೋ-
ಳೀಶನ ಸಿಂಗರಿಸಿ,
ಮನಕುತ್ಸವಮಪ್ಪಂತೀ
ಹೊಂದುಗುಲವ ಧರಿಸಿ,
ಸುರತರುಗಳ ಫಲವರ್ಪಿಸಿ,
ಸೊದೆಕಳಶವ ಸಲಿಸಿ,

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ತಾರಾರೋಚಿಯ ದೀಪದ
ಆರತಿಯಂ ಬೆಳಸಿ.

ಮೃದುಮಂಜುಳ ಗೀತಂಗಳ
ಮಂಗಳವೆನೆ ಹೂಡಿ,
ಭಾವೃಕಜನ ರೋಮಾಂಚನ
ಭಾವಂಗಳ ಹೂಡಿ,
ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಳೊಲೆದಾಡುವ
ಬಳ್ಳಿಯ ನಾಚಿವೊಲು,
ಗಾನದ ಹುರುಳನೆ ನರ್ತಿಸಿ
ಬಗೆ ಬಗೆ ಹಾವದೊಳು.

ನಿಮ್ಮರ್ತಿಯ ಈ ಪೂಜೆಗೆ
ಒಲಿಯಲಿ ಮಾದೇವಂ ;
ತಿರೆಯವರರೆತಿಳಿವಿರುಳಂ
ಬೆಳಗಲಿ ನಗೆಭಾವಂ.
ಇವ ಕಂಡುದ ಅವ ಕಂಡುದ
ಕಂಡಿವರೆಲ್ಲವುಮಂ
ನಲಿದೆಸಗಲಿ ಬಾಳೊಟ್ಟಿನ
ಮಂಗಳ ಮಂಗಳಮಂ.

ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಒಂದು ಸೋಗಿನ ದರ್ಶನ

೧

ಬೆಳುಬೆಳಗಾಯಿತು, ಎಳಬೆಳಕಾಡಿತು
ದೇವನ ಹಳ್ಳಿಯ ನೆಲ ನಲಿದಿತ್ತು.
ಆತ್ಮೋಲ್ಲಾಸದ ಮಧುರಾಲಾಪದ
ತೊಟ್ಟಿಲ ಮಗುವೊಲು ಜಗವುಲಿದಿತ್ತು.

ಆಗಸ ಮಾನಸಸರದೊಳು ಮಿಂದೊಲು
ತಣ್ಣನೆ ತೆಳುಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿತ್ತು ;
ಎದುರಿನ ಹೊಲದೊಳು ಹೊಂಗೆಯ ತುರುಗಲು
ಬೆಳಕಿನ ತುಂತುರುಗಳ ಹನಿಸಿತ್ತು.

ಆವುದೊ ಹಾಡಿಗೆ ಅಭಿನಯಿಸುವ ತೆರ
ಅರಳಿಯು ಎಲೆಗೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ;
ಮುಗಿಲಿಳೆ ಕೂಡುವ ತಾಣದಿ ಬೆಟ್ಟವು
ಮುಗಿಲಿಗಿಂತಲೂ ಹಗುರಾಗಿತ್ತು.

ಏತಕು ಅಂಟದೆ ತನ್ನಾ ರಾಮದಿ
ಹದುಳದಿ ನೆಮ್ಮದಿಯೊಳು ಮನವಿತ್ತು.
ದೇವನಹಳ್ಳಿಯ ದಿನವಿಂತಿತ್ತು,
ದೇವರಿಗಾಡುಂಬೊಲದಂತಿತ್ತು.

೨

ಇಂತಾ ದಿನವಿರೆ ಬಿನದಕೆ ವಾಸಲು,
ನನ್ನ ಮನಂ ಪಟವಿಳಿಸಿದ ಓಡೊಲು ;
ಅವಧಾನವ ಕೆಡಿಸುವರಾರಿಂತು
ನನ್ನ ನೆ ದುರುದುರು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿಂತು ?

೩

ಇತ್ತೆಡೆಯೊಮ್ಮೆಗೆ ಅತ್ತೆಡೆಯೊಮ್ಮೆಗೆ
 ಸುಳಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತ ಚಣಚಣ ನಿಂತು
 ನನ್ನ ದುರೆನ್ನ ನೆ “ಕೌತುಕವಿದ ನೋ-
 ಡೆ”ನ್ನುವ ತೆರ ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ ಜಂತು !

ಕೊಂಕಿದ ಕೋಡಿನ ಮುರುಟಿದ ಮುಸುಡಿನ
 ಹಳ್ಳದ ಮೂಗಿನ ಬಿರಹೊಳ್ಳಿಗಳ,
 ಬಾಳೆಯ ಮೋತೆಯ ಗಾತ್ರದ ಕಿವಿಗಳ
 ಮೃಗವಿದಿಗೋ ಗುಡ್ಡೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳ !

“ಬಲ್ಲೆ ನಾ ನಿನ್ನ, ನೀನೋ ನನ್ನ ನು
 ಗುರುತಿಸಲಾಗದೆ ಭ್ರಮೆಯಿಂದಿರುವೆ.
 ಇದುವೇ ಬಿನದಂ—ಅಹಹಾ !” ಎಂಬೊಲು
 ನಗಲಾಗದೆ ನಗುತ್ತೀನೊರೆವೆ.

“ನೋಡಣ್ಣಾ, ನೋಡಣ್ಣಾ” ಎಂದಿದ
 ಬಳಕೆಯ ಹೆಸರೊಳೆ ಕರೆಯಿತು ಹಸುಳೆ.
 “ಎಳಮನಸಿನ ಮಗು—ಬಲ್ಲದೆ ? ನೀನೋ ?”
 ಎನ್ನುವ ತೆರನದು ನೋಡಿತು ಮಗುಳೆ.

೩

ಇಂತಾ ಮೃಗವೇಷನು ಬಿನದಿಸುತ್ತಿರೆ
 ವೇಷವನಾಂತವನಾರೆಂದಾನಿರೆ,
 ಸೂಟಿಯೊಳಾ ಸೋಗಿನ ಒಳಹೊಕ್ಕು
 ನಿಜವರಿತೋಹೋ ಎಂದೆನು ನಕ್ಕು—

“ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆ ಈ ನಗೆಯಾಟವ, ಬಾ,
 ಮೊಗವಾಡವ ಕಳೆ—ಎನಿದು ಹುಚ್ಚು ;
 ಇನ್ನೀ ವಂಚಿಸುವಾಟವು ಸಾಗದು,
 ಬಿನದ ಸಾಕಣ್ಣ, ಯಾರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು ?”

ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಒಂದು ಸೋಗಿನ ದರ್ಶನ

ಇಂತೀ ತೆರ ನಾ ಸದರದಿ ಸುಡಿಯಲು
ದೌಡೋಡಿತು ಮೃಗ ಬಲು ನಾಚಿದವೊಲು—
ಮರುಚಣವೆಲ್ಲವು ನಿತ್ಯದೊಲಾಯ್ತು,
ದೂರ ಒಂದೆಮ್ಮೆ ಮೇಯುತ್ತಲಿತ್ತು !

೪

ದೇವನಹಳ್ಳಿಯೊಳಾ ಒಂದರೆಚಣ
ಮಾಯೆ ತೆರೆದು ದರ್ಶನವಿತ್ತವನಂ
ಅಂದಿಂದೆಲ್ಲಾ ರೂಪದ ಮರೆಯೊಳು
ಹುಡುಕುತ್ತ ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ನನ್ನ ಮನಂ.

ದೀನಗಿಂತ ದೇವ ಬಡವ

ಹರಿಗೆ ಎಂದು ಗುಡಿಯನೊಂದ

ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವೆನು,

ದೀನಗಿಂತ ದೇವ ಬಡವ-

ನೆಂದು ಬಗೆವೆನು.

ನಿಜವು, ವಿಷ್ಣು ವಿಶ್ವದರಸು, ವಿಶ್ವಧಾಮನು,
ಒಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಬುವಿಯ ನಾಕವಳೆದನು.
ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದೆನ್ನ ಹೃದಯ; ಏನು ಹೊಲಸದು !
ಇಲ್ಲ ನೆಲೆಯ ಬೇಡುವವನ ದೈನ್ಯವೆಂಥದು !

ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟದೊಡೆಯ, ತಿವನು, ಚಂದ್ರವೃಳಿಯು,
ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿ, ಗಿರಿಜೆ, ಅವನ ಪ್ರಣಯಕಾರ್ತೆಯು ;
ಆದರವನ ಬೀಡು ಮಸಣ, ಲೇಪ ಬೂದಿಯು ;
ಚರ್ಮ ಉಡಿಗೆ, ಹಾವು ತೊಡಿಗೆ, ಬದುಕು ಬಿಕ್ಕೆಯು.

ದೀನಗೊಂದು ವಿಶ್ವ ಸಾಲದಾಸೆತಣಿಸಲು
ದೇವಗೆದೆಯ ಗುಡಿಲೆ ಸಾಕು ನಲಿದು ನೆಲಸಲು.
ಹರಿಗೆ ಎದೆಯೊಳೊಂದು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವೆನು,
ದೀನಗಿಂತ ದೇವ ಬಡವನೆಂದು ಬಗೆವೆನು.

ಕೊಳಲುಲಿವು

ಆವನೀ ಉಸ್ಮತ್ತ—ಈ ಸರಿಯ ಹೊತ್ತಿನೊಳು
ಕೊಳಲ ಬಾರಿಸಿ ಮಧುರ ರಾಗವನು ರಚಿಸಂತೆ ?
ಕರಿಮುಗಿಲ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಪೆರೆ ಸಿಲುಕಿ ನೋಯುತ್ತಿದೆ
ಗಾಳಿ ಬಾನಲೆಯುತ್ತಿದೆ ಪಾಳೆಯದ ಭೂತದಂತೆ.

ಈಗಿತ್ತ ಆಗತ್ತ ಕಿವಿಯಾಚೆ ದೂರತ್ತ
ಮುಗಿಲ ಮರೆ ಜೊನ್ನ ದಿಂ ಒಂದಾದ ರಜನಿಪಥದಿ
ತರಳ ಮುರಲೀನಾದವಿದನೆಲರು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದೆ
ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ತೃಣಾವರ್ತನಂದೊಯ್ದ ತೆರದಿ.

ಎನು ಚೋದ್ಯವಿದವ್ವ—ತಾಮಸಿಯ ಕಾಳಿದೆಯೊ-
ಳನುರಾಗವುದಿಸಿದೊಲು ತಿಂಗಳಿನ ಬೆಳಕಿದಾಯ್ತು !
ಎಲರ ನಡೆ ಹಗುರಾಯ್ತು, ಬನದ ಬಗೆ ಬೇರಾಯ್ತು,
ಆಸೆ ಮುಗಿದೆನ್ನೆ ದೆಗು ಭಾವದಾವೇಗವಾಯ್ತು !

ಆವನೀ ಮಾಯಾವಿ—ಇಂತು ಸಮರಾತ್ರಿಯೊಳು
ಕೊಳಲ ಬಾರಿಸುತಿರುಳ ಮೌನತೆಯ ವೃಥಾಪಂತೆ—
ಬೆಳಕಿರುಳ ಮುದ್ದಿಸಿದೆ, ಜಗ ಸೊಗದಿ ನಿದ್ದಿಸಿದೆ,
ಗಾಳಿ ಬಾಂದೊಟ್ಟಿಲೊಳು ಪವಡಿಸಿದೆ ಹಸುಳೆಯಂತೆ!

ಒಂದು ಜೊನ್ನದ ಇರುಳು

ತಾಳೆಯ ಹೂಹುಡಿ ಬಣ್ಣದ ಜೊನ್ನವು
ಇರುಳೊಳು ಹರಡುತ್ತಿದೆ—ತಮ
ತಿಳಿಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ.

ಅರಿಲಿನ ಕಿರುಕಿರು ದೋಣಿಗಳಾಗಸ-
ದೆದೆಯೊಳು ತೇಲುತ್ತಿವೆ—ನಗು-
ವಮರರ ತೋರುತ್ತಿವೆ.

ಮುಗಿಲ ತೀರದೊಳು ರಾಜನೌಕೆಯಹ
ಕರೆಯನು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತಿಗೋ—ಮುದ-
ಕೆಂದೆಯೆ ಸಾಗುತ್ತಿಗೋ.

ಕನಸಿನ ಬನದೊಳು ಭಾವದ ಪಾತರ-
ಗಿತ್ತಿಗಳಿದ್ದಿಹವು—ನನ-
ಮನವನು ಕದ್ದಿಹವು.

ಕರಣದ ದುಂಬಿಯ ದೆಸೆದೆಸೆಗೋಡಿಸಿ
ಚಣಕಳಿವೀ ಜಿಲುಪಿನ ಹುರುಳ
ನುಡಿಗಳ ಜೀನಿನ ಗೂಡೊಳು ತುಂಬಿಸ-
ಲೆಳಸಿಹನೆನ್ನಯ ಕವಿ ಮರುಳ.

ಕೇನಿಂಗ್‌ಟನ್ ಪಾರ್ಕ್

(ಗೋ. ಕೃ. ಅವರಿಗೆ)

ಎದುರು ಬಾಸ ತೀರದಲ್ಲಿ
ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಹೊನ್ನ ಚೆಲ್ಲಿ
ಸರಿಯುತಿಹಳು ಸಂಜೆ, ಕೆಳೆಯ,
ಸ್ವರ್ಣಲುಬ್ಬ ವಾಗಿ, ಎಲೆಯ
ಕೈಗಳಿಂದ ಬೊಗಸೆಯಾಯ್ತು
ಹಳುವಿಹುದಿಕೊ ಹುಯಿಲಗಯ್ತು.
ಇದನು ಕಂಡು ಕೊಂಕು ಚಂದ್ರ
ನಗುತಿಹನದೊ ಮುಗಿಲಿನಿಂದ
ಕೊನೆ ಆರಿಕೆ ನಾಣ್ಯದಂತೆ
ಸ್ವರ್ಣಲೇಖೆ ಅಳಿಯಿತು.
ತಣಿವರಿಯದ ತೃಷ್ಣೆಯಂತೆ
ಬನವ ಕತ್ತಲಡೆಸಿತು.

ಕದಡುನೀರು ತಿಳಿವ ತೆರದಿ
ನೀಲವಾಯ್ತು ಬಾಸ ಶರಧಿ.
ತಲದಿ ಹೊಳೆವ ಶುಕ್ತಿಯಂತೆ
ಕಾಣಬಹವು ಚುಕ್ಕಿ ಸಂತೆ.
ಮೆಲುಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆಳಕ ಹೀರಿ
ಇಳಿವಳಿರುಳು ತಿರೆಯ ಸಾರಿ ;
ಸ್ತಬ್ಧವಾಗುತಿಹುದು ಸೃಷ್ಟಿ
ದಿವಕಾಯಿತು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ.
ಒಲಿದವರೀ ಉಪವನದೊಳು.

ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರಂದದಿ
ತಮ್ಮ ನರಿಯೆ ಜಗವ ಮರೆಯೆ
ಸೆರೆವರೇಕಾಂತದಿ.

ದಿಟವಾಗಿಯು ಚೆಲುವು ತಾಣ
 ಈ ಪ್ರಶಾಂತ ಕ್ರೀಡಾವನ.
 ಹಲಸೂರಿನ ಕೆರೆಗೆ ಸರವು
 ಮುಗಿಲೆ ಎನ್ನ ನೀರ ಹರವು.
 ಮೇಲು ಕೆಳಗು ನಿರಾಧಾರ-
 ವೆನೆ ಬಿಂಬಿಪ ಸರಸ್ತೀರ.
 ಶಿವನ ಡಮರುವಂತೆ ತರುವು
 ಸೆಳಲಿಸೂಡನೆ ಬೆರೆವ ಚೆಲುವು.
 ಕುಡಿವರಿಯುವ ಕಲ್ಪಲತೆಯ
 ಹೋಲ್ವ ದೀಪವಲ್ಲರಿ
 ಕೆಳಗೆ ತೇಲ್ವ ಅರಿಲ ಹೂವ
 ಸಂದನಕಾಯ್ತುಚ್ಚರಿ.

ಅಕ್ಕೊ ಆ ಹಿರಿಯ ಮರದ
 ಮುಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಹುದ !
 ಕಡಲ ನಡುವೆ ನಿಂತ ಮಹಾ-
 ಫಣಿಯ ಮಣಿಯ ತೆರದೊಳಹಾ !
 ವಿಸ್ಮಯಕರವೀ ದರ್ಶನ.
 ಮಲಗಿಹಸೋ ಮಧುಸೂದನ
 ವನದ ಶ್ಯಾಮಗರ್ಭದಲ್ಲಿ
 ಹೊಂಗನಸಿನ ಪ್ರಭೆಯ ಚೆಲ್ಲಿ
 ತನ್ನ ಸುತ್ತ—ನಿದ್ರೆಯಾಚೆ
 ಆದಿಶೇಷ ತಲ್ಪದೊಳ
 ದೆಸೆಯಾಚೆಗೆ ಲಯಕೆ ಸಂದ
 ತಿರೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಕಲ್ಪದೊಳ ?

ದಿಟ, ಸುಂದರವೀ ಉಪವನ.
 ನೀನೊಲಿದಂತೆನ್ನಯ ಮನ
 ತೃಪ್ತವಾಯ್ತು ಚೆಲುವ ಹೀರಿ
 ನನಸಿನ ತೆರೆ ಮರೆಗೆ ಜಾರಿ.

ಕೆ.ಸಿಂಗ್‌ಟಾ ಪಾರ್ಕ್

ಆತ್ಮವಂತರಿಲ್ಲಿ, ದಿಟವು,
ಆತ್ಮಮಗ್ನರಾಗಲಳವು;
ಈ ತಾಣಕೆ ಬಹು ವಿದಗ್ಧ
ಆಗಬಹುದು ಭಾವಮುಗ್ಧ;
ಒಲಿದ ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಕನಸ
ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ನನಸ;
ಜಲದೆಯೊಳು ಸೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿ
ಸ್ನಿಗ್ಧವಸ್ತು ತೆರೆಯೊಳು
ಕವನವೊಂದು ಮಾಡಬಹುದು
ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಬಗೆಯೊಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆ-ಉತ್ತರ

ಬೇಡಿದುದೆಲ್ಲವ ಕೊಡುವಾ ಜೋಳಿಗೆ
ಬಯಸಿದ ತಾಣಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಹಾವುಗೆ
ದೊರೆತ ತೆರದಿ, ಮಗು, ರಾಜಕುಮಾರಗೆ
ನಿನಗೂ ದೊರೆತೊಡೆ ಏಗೆಯ್ವೆ ?

“ಜೋಳಿಗೆ, ಜೋಳಿಗೆ, ಹಾರೆ ಕೊಡೆನುವೆ,
ಒಂದೇ ನೆಗೆತಕೆ ಬಾನಿಗೆ ನೆಗೆವೆ,
ಎತ್ತೆಡೆ ಹೋದರು ಬೆನ್ನೊಳೆ ಬರುವೀ
ಚಂದಕ್ಕಿ ಮಾಮನ ಛೂರೈವೆ.”

ಮಳೆರಾಯ

ಬಾಸೂಳಗಾಯಿತು ಮುಗಿಲು
ಸೂಕ್ಕುಳಿದಡಗಿತು ಬಿಸಿಲು
ಈ ನೋಟಕದೇಂ ಮಿಗಿಲು
ಸ್ಥಿತಿಗೇಕಯಿ ಈ ದಿಗಿಲು ?
ಗೂಡೆಡೆ ಹಾರಿತು ಹಕ್ಕಿ
ಆವೋಡಿತು ದಾಡಕ್ಕಿ
ತರು ಮೊರೆಯಿತು ಶರಣೆಕ್ಕಿ
ಜನ ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿ !

ದಸೆಗುಬ್ಬಸವೀ ಸದ್ದು
ಎನೆ ಗುಡುಗಲು ಗುಡುಗೆದ್ದು,
ಬರಲು ಪರಾಕಸು ಹೇಳಿ
ವೈತಾಳಿಕ ಭೋರ್ಗಾಳಿ,
ಮಿಂಚಿನ ಕತ್ತಿಯ ವರಸೆ
ಆಟೋಪವ ಬಲು ಮೆರಸೆ
ಬಂದನಿಗೋ ಮಳೆರಾಯ
ಕಾರೊಡಲತಿಕಾಯ !

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆ ಬಿರಿದವೊಲು
ಹೊಳೆದಪ್ಪಳಿಸಿತು ಸಿಡಿಲು,
ಬಾಂದಳವೇ ಕಳಚಿದೊಲು
ಜಲಕಾಯಿತು ಸಲಮುಗಿಲು,
ಮನೆ-“ ಸೋವನ ತೆಪ್ಪ ”ದೊಳು
ಜನ ಹದುಗಿತು ಭೀತಿಯೊಳು,
ಜಂಝಾನಿಲ ವೈಹಾಳಿ
ಮುಗಿಲಿಟ್ಟಿತು ದಾಳಿ.

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಇಂತ್ಯೈತರೆ ಕಾರ್ಡು ಗಿಲು,
ಸೊಕ್ಕುಡುಗಲು ಡಗೆಯಳಲು,
ಈ ಹದುಳಕದೇಂ ಮಿಗಿಲು
ಸ್ಥಿತಿಗೇಕಯಿ ಈ ದಿಗಿಲು !
ಮಂಗಳಕೇಕೀ ವೇಷ
ಈ ತೆರ ವಿಷಮವಿಲಾಸ,
ಶಿವಕೇಕೀ ದುಮ್ಮಾನ ?
ಇದು ಯಾವ ಸುಮಾನ !

ಒಂದು ಸೆಂಬೆ

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು—ಮಾಸಿಹೋಯಿತು
ಭೂಮಿ ಹೊರಳಿತ ನಸುಕೊಳು,
ತಾಯಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಧೂಳಿನೊ-
ಳಾಡಿ ಮಾಸುವ ಮಗುವೊಲು.

ಕತ್ತಲಾಯಿತು ಹೊಳೆದುವಿದಿಗೋ
ಮೇಲೆ ಚುಕ್ಕಿಗಳಂದದಿ,
ಅಂಧಕಾರದ ತೆರೆಗಳಾವುದೊ
ಬೆಳಕ ಬಿಂಬಿಸುವಂದದಿ.

ತಲದಿ ನಾನಿಹೆನೀ ಪುರಾತನ
ತಮಕು ತಾರೆಗು ಮೋಹಿಸಿ,
ನಿಜ ವಿಷಾದದೊಳಲ್ಲಿಗೆ
ಹೊಳೆವ ಭಾವಕೆ ಹೋಲಿಸಿ.

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಓ ತಾರಾಪಥ ಗಾಮಿನಿ

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ನಕ್ಷತ್ರೋದ್ವೀಪಿಕೆ

ಶೋಭನೆ ಕಾರ್ತಿಕ

ಕಾಂತಿಮಯೀ ಶಾಂತಿಮಯೀ

ದಯಗೈ ತಾಯೀ.

ಕ್ಷೀರಪಥದೊಳಗೆ ಧೂಳನೆಬ್ಬಿಸುತ
ತೇರು ಹರಿದು ಬರೆ, ನಿನ್ನ ನೀಕ್ಷಿ ಸುತ
ತಾರೆ ಬಳಗ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಕ್ಕಲದಿ
ತುದಿಯ ಕಾಲಿನೊಳು ನಿಲ್ಲೆ ಕೌತುಕದಿ,
ಹೊಸಲನೇರಿ ಸುಸ್ವಾಗತವೆಸುತೆ
ಕುಡಿಯಾಡಿಸುತೀರೆ ಸಾಸಿರ ಹಣತೆ,
ಇದುವೇ ತಿರೆ ನಾವಿಲ್ಲಿಹೆವೆಂದು
ಸನ್ನಿಗೈವರೋ ನಿನಗೆನುವಂದು
ಮದ್ದಿನ ಸದ್ದೊಳು ನಗೆಗದ್ದಲದೊಳು
ಬಣ್ಣದ ಬಾಣದಿ ತಿಣ್ಣನೆ ಹುಯಿಲೊಳು
ಬೀದಿಯೊಳೆಳೆಯರು ನಿನಗುತ್ಸವಿಸೆ,
ಈ ದನಿ ಎನ್ನಾಸೆಯನೆಚ್ಚರಿಸೆ,
ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಾನಂಬರ ತಲಕೆ
ಮೊಗವೆತ್ತುವೆನೌ ಸಂದರ್ಶನಕೆ.
ಆದೊಡಹಾ ಮುಂಬರಿದಿಹೆ ನೀನು
ದಿನದಿನವೂ ತುಸ ತುಸ ತಡ ನಾನು
ನಿನ್ನ ತೇರು ನನ್ನಾಸೆಗು ಚುರುಕು
ನೀ ಮಿಗಿಲೆನ್ನಯ ಹಂಬಲಕು
ಓ ದಿಗಂತಪ್ರಯಾಣಿ
ಚಾರುಶಶಿಯಾನೆ!

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಇರುಳಿಗೆ ಮುಂಬೆಳಗಿನ ತೆರೆ ಬೀಳೆ
 ರಂಗಕಿಳಿಯೆ ಚೆನ್ನು ಡೆಯುಷೆ ಬಾಲೆ
 ಮಂಜುಳ ರವ ಮೌನವನಚ್ಚರಿಸೆ,
 ಸಂಜೀವನ ಮಂತ್ರವನುಚ್ಚರಿಸೆ
 ಕುಳಿರು ಗಾಳಿ, ಬೆಳ್ಳನೆ ದಳ ತೆರೆದು
 ಸೇವಂತಿಗೆ ಹೊಸ್ತೊಳಗನು ತೋರೆ,
 ನಿನ್ನ ನೆರಳೂ ಎನೆ ಬೆರಗನು ಪಡೆದು
 ನಾನಾ ಹೂಗಳ ಸನಿಯಕೆ ಸಾರೆ,
 ಹಸುರೊಳು ಹನಿ ನನ್ನೂ ಹೆಗೆ ಹ್ಲೂಗೊಡೆ,
 ಕಂಡೆನೆಂಬೆ ನಾ ನಿನ್ನ ನಾಯೆಡೆ.
 ಆಡೊಡಹಾ, ನೀ ಮುಂಬರಿದಿರುವೆ,
 ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ನನ್ನ ನು ಮರೆವೆ,
 ಓ ನಿರ್ಜಿತ ಗಗನವಿಷಾದೆ
 ನಿಕಸಿತಾಹ್ಲಾದೆ !

ಮೃದು ಪದ ವಾತಕೆ ತೆನೆ ನಸು ಬಾಗಿದೆ
 ಉಯ್ಯಲನಾಡಿಕೆ ಎನೆ ಲತೆ ತೂಗಿದೆ
 ಬಂದ ಪರಿಯನೀ ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡಿದೆ
 ಸಂದ ವರವನೀ ಹಸುರು ತೋರಿದೆ
 ಸರಸಿ ಮಿಂಚಿಹುದು ನಕ್ಕೆಯೋ ಎನೆ
 ನಿನ್ನ ನಂತು ನಾ ಕಾಣೆ ಶೋಭನೆ.
 ನನ್ನ ಮನಕೊ ನೀನೊಂದನುಮಾನ—
 ನನ್ನ ದೆಗೋ ನಿನ್ನ ರಿತ ಸುಮಾನ
 ಓ ತರಂಗ ತಾರಾಭರಣೆ
 ಸಂಮೋದ ಕಿರಣೆ !

ನಡುಬಾನೊಳು ದಿನಪನು ಸೊಕ್ಕಿರಲು,
 ತಿಳಿನೀಲಕೆ ನೀಲಿಮೆ ಮಿಕ್ಕಿರಲು,
 ಬಿಳಿಮೋಡವು ಪುಳಿನದ ತೆರನಾಗೆ,
 ನಡುವೊಳು ತಣ್ಣನೆ ತಿಳಿಗೊಳವಾಗೆ

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ನೀನಾ ತೀರದೊಳಾಡಿ

ಕೊಳದೊಳು ಜಳಕವ ಮಾಡಿ

ಹಿಂದಿರುಗುವೆಯಾ ನಿನ್ನ ಸದನಕೆ
ಸಂಜೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಹಸದನಕೆ.

ಓ ಅಂಬುದ ಪುಳಿನ ವಿಹಾರಿಣಿ,
ನಭಸ್ತಾಪ ಹಾರಿಣಿ !

ನೀ ಮರಳಲು ನಿನ್ನಂತಃಪುರಕೆ
ಮರಳುವೆ ನಾ ನಿತ್ಯದ ಬೇಸರಕೆ.
ಹಗಲೊಳಾಸ ಮನದೊಳು ತೀರಿಹುದು
ಸಂಜೆಯುತ್ಸವಕೆ ಎದೆ ಹಾರಿಹುದು.

ಅಹ, ಇದಿಗೋ ! ಚೆಂಬೊನ್ನಿನ ಬೆಳಕಾಯ್ತು
ನನ್ನಯ ಮನೆ ಸರೆಯಂಗಳದೊಳಗೆ,
ಹಕ್ಕಿಯ ಕಲರವ ಕಲಕಲವಾಯ್ತು
ಸರಸಿಯ ಮುಂದಣ ತೋಪುಗಳೊಳಗೆ
ಬಾನ ಬೀದಿಯೊಳು ಚೆನ್ನೆಲರೆರಚಿ
ಸಂಜೆ ನಡೆವಳು, ಹೋ ಎಂದರಿಚಿ
ಬಿನದಿಸೆ ಮಕ್ಕಳು ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ
ಬಾ ಹೊರಗೆನ್ನು ವಳೆನ್ನೆಳಬಾಲೆ,
ಮರಳಿಯಿಂತು ಜಗ ನಿನ್ನತ್ಸವಕೆ
ಹಾರೈಸಿರೆ ನಾನಂಬರತಲಕೆ
ಮೊಗವೆತ್ತಿಹೆನೌ ಸಂದರ್ಶನಕೆ

ಓವೋ ತಾರಾಪಥಗಾಮಿನಿ

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ನಕ್ಷತ್ರೋದ್ವೀಪಿಕೆ

ಶೋಭನೆ ಕಾರ್ತಿಕೆ

ಕಾಂತಿಮಯೀ

ಶಾಂತಿಮಯೀ

ಬಗೆವೊಗು ತಾಯೀ.

ದೇಹ ಯಂತ್ರ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆ

ಡಾಡನ ಡಾಡನ ಎನ್ನುತ
ದೇಹಯಂತ್ರ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆ:
ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ತಂತ್ರವೆನ್ನ
ಮನಕೆ ದಿಗಿಲುಬಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಮಿಡಿದು,
ಕಿವಿಯ ಬಳಿಯೆ ನುಡಿದು ದುಡಿದು
ಎರತಿಯಿಲ್ಲದೊಂದೆ ರೀತಿ,
ಎನಗಾಲಿಸಲಾಗಿ ಭೀತಿ;
ಡವಡವೆಂದು ಡವಡವೆಂದು
ದೇಹಯಂತ್ರ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಇರುಳ ಕತ್ತಲೆನ್ನ ಬಳಸಿ
ಹಬ್ಬಿರುವುದು ಸುತ್ತಲೂ,
ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಬಾಸು ನನ್ನ
ನಿಟ್ಟು ಸುತಿಹುದೆತ್ತಲೂ,
ಒಳಗು ಹೊರಗು ಗಾಳಿಯಾಡಿ
ಎನೊ ಗೈಯುತ್ತಿಹುದು ಮೋಡಿ :
ಯಾರಾಣೆಯ ಹೊತ್ತೊ ಕಾಣೆ
ದುಡಿಯುತ್ತಿಹುದು ತನಗೆ ತಾನೆ.
ಇರುಳ ಕತ್ತಲೆನ್ನ ಬಳಸಿ
ಹಬ್ಬಿರುವುದು ಸುತ್ತಲೂ.

ನೆಲೆಕಾಣದ ತಿರುಕನಂತೆ
“ನಾನೆ”ನ್ನುವ ತತ್ತ್ವವು
ತಿರಿಯುತ್ತಿಹುದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತ
“ಎಲ್ಲೆನ್ನಯ ಸ್ವತ್ವವು ?”

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯವೆರಡು ನನ್ನ -

ನಣಕಿಸುತಿವೆ ನಾಚುವನ್ನ

‘ ನಾವೊಂದಲು ನೀ ನಿಮಿತ್ತ,

ನಂಟರಾವು ಹೃಹ ’ ಎನುತ್ತ.

ಸಲೆಯರಿಯದ ತಿರುಕನಂತೆ

“ ನಾನೆ ”ನ್ನು ವ ತತ್ತ್ವವು

ತಿರಿಯುತಿಹುದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತ

“ ಎಲ್ಲಿನ್ನಯ ಸ್ವತ್ವವು ? ”

ತಿಂಗಳ ಕೊನೆ

ನಾ-ಕಾಣೆ ನಾಕಾಣೆ

ಜೇಬಿನೊಳಿರುವುದು ನಾಲ್ಕೇ ಆಣೆ
ವೆಚ್ಚ ಗೈವುದೆಂತಿದ ನಾ ಕಾಣೆ !

‘ಬಾರೋ ಬಾರೋ ವಿಸೋದಗಾರ’
ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಸ್ ಹುಡುಗಿಯ ಡೇರ ;

‘ಇದಕೂ ಮಿಕ್ಕಿನದುಂಟೇ, ಮೊದ್ಲು’
ಎಂಬುದು ಸಿನಿಮಾ ಜೋಲಿನ ಸದ್ವು ;

‘ಸಗ್ಗದ ಸೊಗವದು ಬೇಕೇ ? ತಾ—ತಾ’
ಎನ್ನುವುದೇ ಕಿವಿಸವಿ ಸಂಗೀತ ;

ಒಳಗೊಂದೆಂಬುದು, ‘ತಿನ್ನುವ ಸುಖಕೆ’
ಸಮನುಂಟೇ—ಹುಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ತೋರಿಕೆ !’

ಸನಗೋ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯೇ ಆಧಾರ,
ಮನವೋ ‘ಅಲಾಬಿ ಪಾಳೆಯಗಾರ !’

ಕಿವಿಯೋ ಈ ಕಡೆ, ಕಣ್ಣೋ ಆ ಕಡೆ,
ನಾಲಗೆ ಬೇರೆಡೆ—ಹೋಗುವೆನೆತ್ತಿಡೆ ?

* * *

ಆ ಪಾಠ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಪಾಠ್ಯೋ ತಿರುಗಿ
ತಿನ್ನುತ ಬಟಾಣಿ ಕಡ್ಲೆಯ ಬುರುಗಿ

ಮರಳುವುದೇ ಸೈ—ಸಲ್ಲದು ವೆಚ್ಚ.
ಕೆಡುವುದೆ ದುಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಬಾ ಹುಚ್ಚ !

ಸೈನಿಕರ ಹಾಡು

ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಎನು ಗೆಣೆಯಾ,
ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಮನ ಮಾಡಿ ಮರೆ ಮನೆಯಾ !

ರಮು ರಮು ರಮು ಝಣ ರಮಢೋಲು
ಕೈ ಬೀಸ್ರಾ ಪದ ಹೇಳ್ರಾ ಇಡು ಕಾಲು
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಏಸೈತೊ ಇದಕು ಮೇಲು—(ತಮ್ಮ)
ದೊರೆ ಇಚ್ಛೆ ಶಿವನಿಚ್ಛೆ ಎನುತ ಬಾಳು.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಏಸೈತೊ ಬರಿಗೋಳು
ಉಣ್ಣೋದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೋ ಹಿಡಿ ಕೂಳು
ಕುಯ್ಯೊ ಮೊರೆಯೊ ಅಳುತಾರೆ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು
ನೋಡಿ ಆಯ್ಯೊ ಅಂತಾರೆ ನೆರೆಯೊಕ್ಕಲು.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಇಕ್ಕೊ ಇಕ್ಕೊ ಹೆಂಗೈತೆ ಈ ದ್ರಿಸ್ಸು
ಇಕ್ಕಿದರೇನೆ ಉಕ್ಕೈತೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು
ಕಂಡ ಜನಕಾಗುತ್ತೈತೆ ಎದೆಯಳುಕು—(ತಮ್ಮ)
ನಮ್ಮೂರ್ದಾಗೆ ಯಾರೈತೆ ಈ ತಳುಕು.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಬೈಗು ಬೆಳಗು ಕವಾಯಿತ್ತು ಎಡ ಬಲ
ದಳವಾಯಿ ಅಂತಾನೆ ಭಲ ಭಲ
ಕೈಕಾಲ್ಲೋಳ ಬೀಸಾಡ್ತಾನೆ ನಮಗೆ ಸಂಬಳ
ಎಲ್ಲಾರಂಜೋ ಸರ್ಕಾರಾನೆ ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಸೈನಿಕರ ಹಾಡು

ನೇಗಿಲ ಮೊನೆಯಾಗೇನೈತೆ ಬರೀ ಮಣ್ಣು
ಭರ್ಜಿಕೊನೆಯಾಗೊ ರವಾಗೈತೆ ಹೊನ್ನಿ ನ್ಹಣ್ಣು
ಹಂಗೆ ಹಿಂಗೆ ಕುಲುಕಿಸ್ತಿದ್ರೆ ಗಳಿಗೊಂದ್ಸಲ
ಮಂತ್ರಿಸ್ತಾಗೆ ಹರೀತ್ಯೆತೆ ಅಪ್ಪನ್ ಸಾಲ.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಹೊತ್ತಿಗೊತ್ತಿಗನ್ನ ವುಂಡು ಕಸರತ್ ಮಾಡಿ
ಕಂಡಾಗೆಲ್ಲಾ ನಾಯಕರಿಗೊಂದು ಸಲಾಂ ಹೊಡಿ
ಎದುರಾಗ್ಡೆ ಬದಲಾಗ್ಡೆ ಹೇಳಿದ್ ಕೇಳು
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗತ್ಯೆತೆ ಸಿನಗ್ ಜೈಲು.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ಹೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹೊಡಿಯಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕ
ಹಿಡಿ ಎಂದರೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕ
ಆರ್‌ಡರ್ ಮಾಡ್ವಾಗ್ ನೋಡಬೇಕು ಅವನ್ ಸೆಡುಕ
ಉಹು ಎಂದರೆ ತಾಳಬೈದ ಅವನ್ ಸಿಡುಕ.
ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ . . .

ರಮುರುಣ ರಮುರುಣ ರಮಢೋಲು
ಕೈ ಬೀಸ್ರಾ ಪದ ಹೇಳ್ರಾ ಇಡು ಕಾಲು
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಎಸೈತೋ ಇದಕು ಮೇಲು
ದೊರೆ ಇಚ್ಛೆ ಶಿವನಿಚ್ಛೆ ಎನುತ ಬಾಳು.

ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಲೆಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಎನು ಗಣೆಯಾ
ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಮನ ಮಾಡಿ ಮರೆ ಮನೆಯಾ !

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯಗಳಸಂತ ತಮದ
ನಡುವೊಳು ಬೆಳಗುವ ಮಾನವ ಮನದ
ಸೇತುವೆ ದಾರಿಯೊಳಿತ್ತಣೆನತ್ತ
ಸುಳಿದಾಡುವ ಎಲೆ ಭಾವದ ಮೊತ್ತ,
ಪಯಣವೆತ್ತ ನಿಲ್ಲಾಣವದೆಲ್ಲಿ ?
ಮುಂಬರಿಯದೆ ತಳುಗುವಿರೇಕಿಲ್ಲಿ ?
ನುಡಿಬಡವಂ ಕವಿ ; ಇಲ್ಲೇನರಕೆ ?
ಎನ್ನಿಂ ಸಲ್ಲುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ರಕೆ !

ಸಟ್ಟಿರುಳೊಳು ನಿದ್ದೆ ಯನೊತ್ತಿಟ್ಟು
ಹಿರಿದಲಗನು ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು
ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಮುಂಗಡೆ ನಡೆದಾಡಿ
ಹೆಜ್ಜೆಯನೆಣಿಸುವ ಯಂತ್ರದ ಮೋಡಿ,
ಎಲೆ ಸೀಪಾಯಿ, ನಿನ್ನೀ ಭ್ರಮಣೆ
ಪ್ರತಿಯಂತೆಸಗುವ ಪರಿಚಂಕ್ರಮಣೆ—
ಆವ ಹರಕೆಗೆ ಆವ ಸಲಿಕೆಗೆ ?
ಆರ ಭಯಕು ನಿನ್ನಾಸೆಗು ಸಲಿಕೆಗೆ ?
ಆವ ಬಯಕೆಯೇ ಭ್ರಮಣೆಯ ಮೂಲ ?
ನೀನಾವಿಚ್ಛೆಯ ಭೂತದ ಬಾಲ ?

ಗ್ರೀಷ್ಮದ ರವಿ ಹಾದಿಯ ಸುಡುತಿರಲು
ಜಂಗಮವೆಲ್ಲವು ನಡೆಯುಡುಗಿರಲು
ವಟವಟ ಗುಟ್ಟುವುದುರಬಿಸಿಲಿನಲು
ಉಕ್ಕಿನ ಗಾಡಿಯ ಕಟಕಟ ಕಿರಲು
ಹೇಸರ ಕತ್ತೆಗು ಕಠೋರವಾಗೆ
ಸದ್ದಡಗಲು ಸುಡುಧೂಳಿನ ಕಡೆಗೆ

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಗಾಡಿಯ ನಡೆಬಿಡುವೆಲೆ ಸಾರಥಿಯೆ,
ಸಂಸಾರದ ಹಠಯೋಗದ ಯತಿಯೆ,
ಈಗ ನೀನು ತಣಿವಾಂತವನಂತೆ
ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ಹೆ, ತುಸ ನಗುವಂತೆ
ತುಟೆಗಳ ತೆರೆದಿಹೆ ಸುಖಿಯಾದಂತೆ.
ಹಿಂಜರಿವುದೆನ್ನ ಕರುಣೆಯಹಂತೆ
ನಿನ್ನೀ ನಗುವಿನ ಬೆರಗನು ನೋಡಿ;
ಬಿಸಿಲು ಬಾಡುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೂಡಿ.
ನಿನ್ನೀ ಯೋಗಕೆ ನಾನೇನೊರೆವೆ
ಎಂತೀ ನಗೆಯಚ್ಚರಿಯನು ಮರೆವೆ!

ಹೋ ಹೋ ಎನಿದು ಗಜಬಜಲ್ಲಿ ?
ಹುಡುಗರ ಗೇಲಿಯ ಭಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ !
ಡಬ್ಬದ ಕಸಗಳ ಬೆದಕುತ್ತಿಹಳು
ಬಣ್ಣದ ಚಿಂದಿಯ ಹುಡುಕುತ್ತಿಹಳು
ಹಸುರಿಸ ಹಳದಿಯ ಕಪ್ಪಿನ ಕೆಂಪಿನ
ಸರಗಿನ ಸರಿಗೆಯ ದೋತರದಂಚಿನ
ರೇಶಿಮೆ ಚೂರುಗಳಿನಿನಿತಾಯ್ತು
ಮುತ್ತುವ ಹುಡುಗರ ಸುತ್ತಲು ಬೈದು
ನಡೆವಳು ಅಂಗಡಿ ಜಗಲಿಯ ಕಡೆಗೆ
ತನ್ನೆಳಮುದ್ದನು ಕುಳಿತಿರುವೆಡೆಗೆ.
ಮೂಗಿನ ಸಿಂಬಳ ಕಣ್ಣಿನ ಜಿಜುರು
ಈ ಕೊಳೆಮೊದ್ದಗೆ ಹೇಸದರಾರು ?
ತಲೆಗೇನೀ ಸಿಂಗರದ ಕುಲಾವಿ
ಮಿರು ಜರತಾರಿಯ ಕಳೆಯಂ ತೀವಿ !
ಜನನಿಯ ನೇಹವೆ ಹೊಗರಿಟ್ಟಂತೆ
ಮಾತೆಯ ಕನಸೇ ಚಿಗುರಿಟ್ಟಂತೆ
ನೋಡಿರಿ ನೇಹಿಗರೇ ಆ ಕೂಸ
ದೊರೆಗೂ ಒಪ್ಪದು ಮಣಿಯುಷ್ಟೀಷ !

ಆ ಕರಿಮುದ್ದನ ಕಂಕುಳೊಳೆತ್ತಿ
 ಚಪ್ಪಳಿ ಕೈಗಳ ಕಂಗಳಿಗೊತ್ತಿ
 ಹಿಗ್ಗೊಳು ನಡೆವಳು ಆ ಕಡುಬಡವೆ
 ತಂಟೆಯ ಮಾಡುವ ಹುಡುಗರ ನಡುವೆ.
 ದೊರೆಕುವರನಲಾ ಪೇಳಿರಿ ಇವನು
 ಎನುವಂತಿರಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯ ಹವಣು,
 ದೊರೆಕುವರನಲ್ಲವೆನ್ನುವರಾರು ?
 ಈ ನನ್ನಿಯನೀ ಜಗಕ್ಕೆ ಸಾರು
 ಎನ್ನುವಳಿಂದಿಗು ನೆನವೊಳಗಾಕೆ
 ಅವಳಾ ಭಾವಕೆ ಈ ನುಡಿ ಸಾಕೆ ?

“ ಸೋಡು ಸೋಡು ನಾಸೊಂದವತಾರ,
 ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣನ ಕುಮಾರ ;
 ಕುಂತಿಯು ಕರ್ಣನ ಬಿಸುಟಂತೆನ್ನ
 ಸಿರಿ ಹಡೆಯುತ ಬಿಸುಟಳು ತಿಳಿಯಣ್ಣ.
 ನಿನ್ನಯ ಜಾನಕೆ ತಕ್ಕವ ನಾನು
 ನಿಟ್ಟಿಸು ಪರಮ ರಹಸ್ಯವ ಕಾಣು ! ”
 ಕೋಣನ ತಿನ್ನುವ ಮಾರಿಗಳುಂಟು
 ನರಬಲಿಗಳಿಸುವ ದೇವತೆಯುಂಟು
 ಶಿಶುಗಳ ಹಿಸುಕುವ ಕಾಮಗಳುಂಟು
 ಕರುಳನು ತಿರಿಚುವ ಭೀಮಗಳುಂಟು
 ಇವುಗಳ ಕಂಡರು ಅಂಜದರುಂಟು—
 ಈತನ ನೋಡಲು ಬೇಕೆದೆ ಎಂಟು.
 ನೋಟವೆ ಇಲ್ಲದ ಬಿರುಬಿರು ದಿಟ್ಟಿ
 ಸೋಳ್ವುದು ನನ್ನನು ದುರುದುರುಗುಟ್ಟಿ.
 ಮಾತೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾಯಿ
 ಬೇಡುವುದೇನನೊ ದೇಹಿ ದೇಹಿ.
 ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿವೆ ಅಂಗಗಳೆಲ್ಲಾ
 ಒಂದರೊಳೂ ತುಸವೊಣೆಯಿಲ್ಲ.

ಎರೆಯದೆ ನಿಂತಿವೆ ಕೈಯೆದೆ ಮೇಲೆ
 ಯಾರೇನಂ ಕೊಡಬಲ್ಲರೆನುವೊಲೆ.
 ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗೂ ತವರಿವನು
 ಎನನ್ನೂ ಬೇಡದೆ ಕುಳಿತಿದನು.
 ಜಾಡ್ಯ ಕೆಲ್ಲಕೂ ಮನೆಯಂತಿಹನು
 ಪರಿಕೆಸಿ ನೋಡೆ ನಿರಾಮಯನಿವನು.
 ಇವನೇ ವಿರಾಗಿಯಾಗಿರುವಾಸೆ
 ಉತ್ಸವಗೊಂಡಿಹ ಪೂರ್ಣನಿರಾಸೆ.
 ಎಲ್ಲರ ಕರುಣೆಗು ಮಿಕ್ಕುವನಿವನು
 ಭಯಕೂ ಭಕ್ತಿಗು ತಕ್ಕುವನಿವನು !
 ಎಲೆ ಅತಿಮಾನುಷ ಮರೆಯಾಗೊಳಗೆ
 ಸ್ವಸ್ತಿ ಎಂದು ಈ ನುಡಿಗುಡಿಯೊಳಗೆ.

ಎಲೆ ಕರುಣೆಯೆ, ನೀನೆಷ್ಟು ತೆರದೊಳು
 ತಿರಿಯುತಿರುವೆಯೇ ನನ್ನ ಬಗೆಯೊಳು !
 ಎಲೆಲೇ ಆಸೆಯೆ, ಎಲೆಲೇ ಭಯವೇ,
 ಆತ್ಮವ ನುಂಗುವ ಎಲೆ ಅನುನಯವೇ,
 ಭೋಗದ ಜೀನೊಳು ಮುಲುಗುವ ಸಿರಿಯೇ,
 'ಲಿಯರ'ಂದದಿ ಮೊರೆಯಿಡುತಿಹ ಬರಿಯೇ,
 ಬಿಡು ಎನ್ನದೆ ಕೊಡು ಎನ್ನುವ ಗೋಳೇ,
 ಇಹವೇ ಕೊನೆ ಎಂದೆನ್ನುವ ಬಾಳೇ,
 ತಪವನು ಗೈಯದೆ ತಾಪವ ಪಡುವರೆ,
 ವ್ರತವೆಸಗದೆ ಉಪವಾಸವಿರುವರೇ,
 ಬಯಕೆಯೊಳೇ ಬಾಳಂ ಕರಗಿಪರೇ,
 ಇಟ್ಟಂತೆಯೆ ಕಡೆವರೆಗಿರುವವರೇ,
 ಇನ್ನೇಗತಿ ಎನ್ನುವ ವೇದಂಗಳೆ,
 ನಮ್ಮದೆ ಮತಿ ಎನ್ನುವ ಭೇದಂಗಳೆ,
 ತಿರುಕರ ಬಾಯಾಳಾಗಿಹ ಸ್ಮೃತಿಗಳೆ,
 ಭಾರತದೊಳೆ ಬಾಯಾರಿಹ ಋಷಿಗಳೆ,

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಪರರಿಚ್ಛೆಯ ಕರುಳಿನ ಹೊರಳಿಯೊಳೇ
ಬೇರ್ನಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿಹ ಧರ್ಮಗಳೇ,
ದೇವರು ಥೂ ಎಂದೆಂಬಲು ಮಾಡಿ
ಬಿಸುಡಿದ ತೆರನಾಗಿಹ ಜನ್ಮಗಳೇ,

ಅಂದು-ಮುಂದು ಬಾಳಂಚಿನ ತಮದ
ನಡುವಂತರದೊಳು ಬೆಳಗುವ ಮನದ
ಸೇತುವೆ ದಾರಿಯೊಳಿತ್ತಣಿನತ್ತ
ಇಂತಲೆದಾಡುವ ಭಾವದ ಮೊತ್ತ,
ಮುಂಬರಿಯಿರಿ ಮುಂಬರಿಯಿರಿ ಬೇಗ
ತಾಳೆ ನೀವು ಮನಮುತ್ತುವ ವೇಗ.
ತೀರಿತೆಂದು ನನ್ನೀ ಸುಡಿಬಿಕ್ಕಿ
ಹರಸಿ ಹೋಗಿ ನನ್ನಿಂ ಮುಂದಕ್ಕೆ.

ನಾಂತ್ವ ವಚನ

ಅಳಬೇಡ ಅಳಬೇಡ ನನ್ನಾತ್ಮವೇ—
ನೀನತ್ತರೇನು ಫಲ
ವ್ಯರ್ಥವೈ ನಿನ್ನ ಛಲ
ಅಳುವುದೇ ನಿನ್ನ ಬಲವಾಯಿತೇಕೋ
ಅಳಬೇಡ ಅಳಬೇಡ ನನ್ನಾತ್ಮವೇ.

ಬಗೆಬಗೆಯ ತಿನಿಸುಗಳ ತಿನ್ನು ನಾಲಗೆ ತಣಿಯೆ,
ಅನ್ನ ಪಾನಗಳುದರ ತುಂಬುವಷ್ಟಿವೆ ಕೋ,
ನೆರೆಯವರು ಕರುಬುವಂತುಡಿಗಿತೊಡಿಗೆಗಳಿವೆ ಕೊ
ನಿನ್ನ ಸತಿಸುತರೆಲ್ಲ ನಕ್ಕು ನಲಿವಂತೆ.

ದಿನದಂತೆ ದಿನವಿಹುದು ಇರುಳಂತೆ ಇರುಳಹುದು
ಇಂದಿನಂದದಿ ನಾಳೆ ಎಂದಿನಂತಯ್ಯ
ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂತೀ ತೆರದಿ ನಿನಗಾಗಿ ಸಮತೆಯಿಂ
ನಡೆಯುತಿರಲೇಕೆ ನೀ ರೋದಿಸುವೆಯಿಂತು ?

ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಮಗಳ ಕೆರಳಿಸಲು ತಣಿಸಲೂ
ಪರಕೀಯ ವಸ್ತುಚಯವಿಹುವೆಟುಕುವಂತೆ
ಜಲನ ಚಿತ್ರದ ತಾರೆ ತಳುಕಿಸೊಳು ನಗುತಿಹಳು
ಕೋವಿದರು ಹಾಡುತಿಹರಯ್ಯ ನಿನಗಿಂದೆ.

ನಿನ್ನ ಮತಿಯುದ್ದೀಪ್ತಿಗವರಿವರ ಕೃತಿಗಳಿಕೊ
ನಿನ್ನ ನನುರಂಜಿಸಲು ನಿನ್ನ ಗೆಯ್ಯೆಯಿವೆ,
ನಿನ್ನ ನಗೆಯುಕ್ಕಿಸಲು ನಿನ್ನ ಜನತೆಯೆ ಇದಿಕೊ
ನಿನ್ನಿ ಚೈಗಳ ಸಲಿಸಲಲ್ಪಕಾಮರಿಕೊ.

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಜಗದೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವಿನಿಸು ನಿನಗಾಗೆ
ಹಣ್ಣಿನೊಳು ಹುಳುವಂತೆ ಹದುಳದಿಂದಿರದೆ
ನನ್ನಂತರಾತ್ಮವೇ ರುಜಿಯಡಸಿದೆಳೆಯನೊಲು
ಆವಗಂ ಕುಸುಕುಸನೆ ರೋದಿಸುವೆಯೇಕೆ ?

“ ಹೀನದೀನರು ಎಂದು ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದವರೆಂದು
ಹಿಂದುಮುಂದಿಲ್ಲದಿಹ ಕುಲಹೀನರೆಂದು
ಸೋತವರು ಜೀತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕರೆ ”ನ್ನುವ ನಿಂದೆ
ನಿನ್ನ ನುಳಿದನ್ಯರಿಗೊ—ನಿನಗಲ್ಲ, ಜಾಣ !

ಆಳುವರು ಆಳಲಿ ಬಾಳುವರು ಬಾಳಲಿ
ಬೇಳ್ವವರು ಬಾಳುವೆಯ ಬೇಳ್ತಲಿರಲಿ
ಪರರಸೂಯಾಗ್ನಿಯೊಳು, ನಿನಗೆ ಸೆಕೆ ತಟ್ಟದೊಲು
ಸ್ವಾರ್ಥವನು ಹೊದ್ದಿರಿದೊ—ಅಳಬೇಡವಯ್ಯ.

ಏನು ಗೈಯಲಿ ನಾನು, ಏ ಮದ್ದನುಣಿಸಲಿ
ಆವ ರುಜಿಯಡಸಿಹುದೊ ಕಾಣೆನಮ್ಮಯ್ಯ
“ ಅಮ್ಮ ನಾಡೇ ” ಎಂದು “ ಅಮ್ಮ ನಾಡೇ ” ಎಂದು
ಸತತವಳುವೆನ್ನಾ ತ್ತ ಹಗುರವ್ಪುದೆಂದೋ ?

ಅಳಬೇಡ ನನ್ನನಿಯ, ಅಳಬೇಡ ನನ್ನೊಲವೆ
ಅಳಬೇಡವೋ ಹಗೆಯೆ, ನನ್ನೊಡಲ ದಗೆಯೇ
ನೀನಳಿಯಬಾರದೇ ಎಂದು ಶಪಿಸುವೆ ನಾನು
ಅಳಬೇಡವೆನ್ನಯ್ಯ, ನನ್ನೊಳಗಿನೊಳಗೇ.

ಮುನಿದ ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತು

ಗ್ರೀಕರ ಪುರಾಣದೊಳು ದೇವೇಂದ್ರ ಜ್ಞಾಪಿತರನು
ಪಾತಕವ ಗೈದ ತನ್ನ ಣುಗನಿಗೆ ಈ ತೆರದ
ಯಾತನೆಯ ಏಧಿಸಿದ್ದ ನೇವೇಳ್ವೆ—ನಾಲಗೆಗೆ
ಸೋಕುವೊಲು ಜೋಲುತಿರೆ ತನಿರಸದ ಹಣ್ಣೊಂಪೆ,
• ಇವನ ಹಸಿವಿನನೇ ತಿನ್ನುತಿದೆ ; ಬಳಿಯೊಳ್ಳೆ
ಜುಳಜುಳನೆ ತುಂತುರನು ಸಿಂಪಿಸುತ ಹರಯುತಿರೆ
ತಿಳಿವೊನಲು, ಪ್ರಾಣವನೆ ಹೀರುತಿದೆ ನೀರಡಿಕೆ ;—
ಇವು ನಿಲುಕಿ ನಿಲುಕದೊಲು ಶಾಪ ಕಟ್ಟಿದೆ ಇವನ.

ಅಂದಿನೀ ಕತೆಪಾಡೆ ದಿಟಮಾಗೆ, ಭಾರತವೆ,
ಆವ ಪಾತಕಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನಿಂತು
ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೀನದೀನತೆಯ ಶಾಪದೊಳು
ಬಂಧಿಸಿಹೆ ನಿನ್ನ ವಿಪುಳ್ಳೈಶ್ವರ್ಯವೆರವಾಗೆ ?

ಶುಷ್ಕಾತ್ಮ ರಾತಾಂತರಂಗರಾವೆಮ್ಮ ನೋಡು ;
ಕಾರ್ಪಣ್ಯಶಾಪವನು ತೆಗೆದು ಋದ್ಧಿಯನು ನೀಡು.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು

ತಿರೆಯ ಭಾರವ ಹೊತ್ತು ಬಳಲಿರುವ ಫಣಿ ತನ್ನ
ಹೆಡೆಯೊಂದರೊಳು ಎದ್ದು ಉಳಿದುದರೊಳಾಲಸ್ಯ-
ವಡೆವಂತೆ, ಹೆರರ ಸಿರಿಬಾಕ್ತನದ ಭಾರವನು
ಶಿರದಿ ಪೊತ್ತಿ ಜನತೆ ತನ್ನ ಮಿಕ್ಕಂಗದೊಳು
ಪ್ರಾಣಮಾತ್ರಳೆ ಆಗಿ ಜ್ಞಾನಜಡತೆಯ ಪಡೆದು
ಇಲ್ಲಿ ಈ ದೇಗುಲದ ಸರಸತಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ
ಬಲ್ಲತನವಾಂತಿಹಳು ತನ್ನೊಂದು ಮುಖದೊಳಗೆ—
ತಾನಿಹೆನು, ತನ್ನಳಲು ಹಿರಿದು, ಹೊಣೆ ಹಿರಿದೆಂದು.

ನಿದ್ದೆ ಯಿಂದೆಚ್ಚ ರವೆ ಮಿಗಿಲಾತ್ಮ ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ.
ಈ ಧರ್ಮವನು ತಿಳಿದು ಬಾಳುವರ ನಡೆ ನುಡಿಯ
ಮಧ್ಯಪೀಠದೊಳಿಟ್ಟು ವೂಜಿ ಸಲಿಸೆವು ರೂಢ-
ವಿದ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಾಕಾರ ಕಟ್ಟುತೀ ದೇಗುಲದಿ !

ಇಂದಿಂತು. ಮುಂದೆಂತೊ ? ಇಂದಾಗಲಿಂತೆ ಹರಕೆ
ಜಡವಳಿದು ನಾಡು ಬದುಕಲಿ ಎಂದೆ ಎಲ್ಲರೊರೆಕೆ.

ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು

೧

ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು
ನವಭಾರತ ತರುಣರು
ನವಭಾರತ ತರುಣರೆಂಬ
ಇನ್ನಾ ರಿಗೊ ಇಂಥ ಜಂಬ !
ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು
ನವಭಾರತದಣುಗರು.

ಮುನಿದಳೀಕೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ
ಮುನಿಯಳೀಕೆ ಕಿರಿಯರಿಗೆ
ಮಮತೆಯಿಂದಲೆದೆಹಾಲ
ಎರೆಯುತ ವೊರೆವಳು ಬಾಳ
ಇನ್ನಾಯ್ತೆವಗೀ ಸ್ತಸ್ಯ
ಇದ ತಪ್ಪಿ ಸಲಾರಸಸ್ಯ
ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು
ನವಭಾರತದಣುಗರು.

೨

ಮರೆಯೊಳೀಕೆಯೆರೆದ ಶುಭದ
ಹರಕೆಯಲ್ಲೆ ಮೊಳೆತೆವು,
ಸರೆಯೊಳೀಕೆ ಗಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ
ಬಯಕೆಯಲ್ಲೆ ಬಲಿತೆವು,
ಸುಯಿಲ ಸೆಕೆಗೆ ಮಾಗಿದೆವು,
ಭಯದ ಹುಳಿಯ ನೀಗಿದೆವು,
ಜಯ ಭಾರತಮಾತೆಗೆಂದು

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಘೋಷಿಸಿ ತಲೆಬಾಗಿಹೆವು,
ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು
ನವಭಾರತದಣುಗರು.

೩

ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ತಲೆಯನೆತ್ತಿ
ಸಿಂಗದಂತೆ ನಡೆವೆವು,
ಇದಿರಿಸೆಡರ ಮಲೆಯ ಹತ್ತಿ
ಮುದಗೊಂಡೇ ನಿಲುವೆವು,
ಹಿಂದ ನೋಡಿ ಬಗೆಗೆಡೆವು,
ಮುಂದ ನೋಡಿ ಎದೆಗೆಡೆವು,
ಇಂದಿಹೆಂದಿಹೆವೆಂಬಾ-
ನಂದವೊಂದೆ ಎದೆ ತುಂಬ.
ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು . . .

೪

ಹಿರಿಯರಂದು ಭಂಗಪಡಲು
ನಾವೇತಕೆ ಸೊರಗೋಣ,
ಅವರ ಪಾಡು ಅವರಿಗಾಯ್ತು
ಅವರಿಗು ತುಸ ಮರುಗೋಣ,
ಅವರ ತಪ್ಪೆ ನಮಗೆ ಸೆಪ್ಪೆ,
ನಮ್ಮ ವಿಧಿಯ ಹುಡುಕೋಣ,
ದುಡುಕಬೇಕೆ ದುಡುಕೋಣ,
ತುಡುಕಬೇಕೆ ತುಡುಕೋಣ ;
ಸಿರಿಬಾಳೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ,
ನಿಯತಿಯಿಂದಲದ ಕೊಸರಿ-
ಕೊಳ್ಳದೆ ನಮಗಿಂದು ಸರಿ.
ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು . . .

೩೪

ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು

೫

ನೂರುಕೋಟಿ ದೇವರಂತೆ
ನಮಗೇತಕ್ಕೂ ಇವರ ಚಿಂತೆ ?
ನಮ್ಮ ತೋಳ ಬಲದೊಳವರ-
ನಳೆವುದಕೆಯೆ ನಮ್ಮ ಬವರ ?
ಅವರಾಯುಧವವರಿಗುಂಟು,
ಕಳಕೆ ಹತ್ತು ದೆಸೆಗಳುಂಟು.
ಶರಣು ಶರಣನಂತರೇ,
ಶರಣು ಶರಣು ಸಂತರೇ,
ನಮ್ಮ ಬಿಡಿರಿ ದಮ್ಮಯ್ಯ,
ಬಯಲಿಗೋಡಿ ಸಮ್ಮಯ್ಯ,
ನಿಮ್ಮ ಹಮ್ಮು ನಿಮಗಿರಲಿ,
ನಮ್ಮ ದಮ್ಮು ನಮಗಿರಲಿ,
ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆ,
ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆ.

ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು . . .

೬

ಹೇಳಿ ನೀವು ಹಿರಿಯರೇ
ನಮ್ಮ ನಾಡಿನೆರೆಯರೇ,
ನಮ್ಮ ಮೋಹವಾಗಬೇಕೆ
ಪರರ ದಾಹಕೆ ?
ನಮ್ಮ ಲೋಭವಾಗಬೇಕೆ
ಪರರ ಲಾಭಕೆ ?
ನಮ್ಮ ಭೇದವಾಗಬೇಕೆ
ಪರರ ಮೋದಕೆ,
ನಮ್ಮ ಭೋಗವಾಗಬೇಕೆ
ಪರರ ಯೋಗಕೆ,
ನಮ್ಮ ಮನದ ಹೊಲಸಿವೆಲ್ಲ
ಆಗಬೇಕೆ ಗೊಬ್ಬರ

೫೫

ಶಾರದ ಯಾಮಿನಿ

ಪರರ ಸಿರಿಗೆ, ಉಳಿಯಬೇಕೆ

ನಮಗೆ ಹಸಿವಿಸುಬ್ಬರ ?

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಂತಲ್ಲ,

ಕೇಳಿರೆಮ್ಮ ಈ ಸೊಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಕೋಪತಾಪನೆಲ್ಲ

ನಮ್ಮನಿನ್ನು ದಹಿಸವು,

ನಮ್ಮ ರಾಗಭೋಗವೆಲ್ಲ

ಹೆರರ ಸಿರಿಯ ವಹಿಸವು,

ನಮ್ಮ ಕರುಬಿಸುರುಬಿಗಿನ್ನು

ನಮ್ಮ ಮಮತೆ ಹಿಂಗದು,

ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯ ಸುತ್ತಿ

ನಮ್ಮ ವೇಗ ತಂಗದು.

ನಮ್ಮ ಮೈಯು ಸೋತಿಲ್ಲ,

ನಮ್ಮ ಮನವು ಜೋತಿಲ್ಲ,

ಭೇದವೊಂದು ನಮಗಿಲ್ಲ,

ಖೇದದ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ,

ನಮ್ಮ ರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೆಲ್ಲ

ನಮಗೆ ಆಳು, ಅರಸಲ್ಲ ;

ನಮ್ಮ ಮತಿಗೆ ಧೃತಿಯುಂಟು,

ನಮ್ಮ ಧೃತಿಗು ಮತಿಯುಂಟು.

ನವಭಾರತದಣುಗರಾವು . . .

೭

ಹಿರಿಯ ಬಾಳೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿ,

ಸಿರಿಯ ಬಾಳೆ ನಮಗೆ ಸರಿ,

ಎಲ್ಲಿರಲದು ಎಂತಿರಲಿ,

ಮುಗಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರಲಿ,

ಎಳು ಕಡಲ ಮುಂಚಿರಲಿ,

ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂಚಿರಲಿ,

ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು

ಅದು ಕೈಮೇಲೈತರಲಿ
ಎಂಬಾತುರ ನಮಗಿರಲಿ,
ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು . . .

೮

ಮುಗಿಲ ತೆರೆದು ನಾಡಿಗೊಲಿದು
ದೇವಗಂಗೆ ಬರುವಂತೆ,
ಸಿಂತು ಕೊಳೆತು ನಾರ್ವ ಜಲಕೆ
ಹೊಸ ಬಾಳೆನು ತರುವಂತೆ,
ಹೊಲಸ ಕೊಚ್ಚಿ ಹರಿವಂತೆ,
ಭೋರ್ಗ ರೆಯುತ ಕರೆವಂತೆ,
ನೂರ್ಮೂರಲೊಳು ಪೆಂಪ ಸೊಂಪ
ಇದುವೆ ಸ್ವರ್ಗವೆನೆ ನಿಳಿಂಪ,
ಇಂದಿಳಿತಂದಿಹುದು ಶಕ್ತಿ,
ನೆರೆಗೊಂಡಿದೆ ನಾಡ ಭಕ್ತಿ,
ಸಿದ್ಧಿಸಿಹುದು ದೈನ್ಯಮುಕ್ತಿ,
ಹುರುಪೊಳಿಹುದು ಕ್ರಿಯಾಸಕ್ತಿ.
ಮೈಯಳಿದರು ಮನವುಳಿವುದು
ಎಂಬ ಗಾದೆ ಲೇಸಾಗೆ,
ನೀರು ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಯೊಂದು
ಇವರ ದೃಢವ ಕೆಡಿಸದೆಂದು
ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗೆ,
ಎಡರನೆಲ್ಲ ಹಾರುವೆವು,
ಸಿರಿ ಕಡಲನೆ ಸಾರುವೆವು,
ಹೆಮ್ಮೆಯ ಬಾಳೆಮ್ಮೆ ಗುರಿ
ನಿಯತಿಯಿಂದಲದ ಕೊಸರಿ-
ಕೊಳ್ಳದೆ ನಮಗಿಂದು ಸರಿ.
ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು
ನವಭಾರತ ತರುಣರು.

ಪಯಣಿಗರ ಹಾಡು

ಗುಡಿಯಾಚೆ ಗಡಿಯಾಚೆ ಗಿಡದಾಚೆಗೆ
ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ ರೋ ಹೊಸ ನಾಡಿಗೆ.
ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ನೋಟಕ್ಕೆ
ಅಚ್ಚ ಬಾಳಾಟಕ್ಕೆ
ಸೆಜ್ಜು ಗೆಯ ಕಳೆಯ.ರೇ ಹೊಸ ನಾಡಿಗೆ.

ಸರಗೊಂಡ ಹೊಸಲಂತೆ ಭೋರಿದಲಿ ರಸ್ತೆ,
ಸಾಲುಮರ ಬಿದ್ದೆ ದ್ದು ದಾಡಿದಲಿ ಮತ್ತೆ,
ರೈಲೆ ಬಂಡಿ ಮೋಟಾರುಬಸ್ಸು ಹರಿಗೋಲು,
ನಾಡಾಗಲೆಮಗೊಂದು ತೂಗುವುಯ್ಯಾಲು.

ಹುರುಡುಗಟ್ಟುತ ನಮ್ಮ ಜತೆಗೋಡಿ ಬರುವ
ಗುಡ್ಡಗಳ ಹಿಂದಿಟ್ಟು ನಾವೆಲ್ಲ ನಗುವ,
ನಮ್ಮ ವೇಗದಿ ಸಾಗಿ ಮುಗಿಲು ರವಿ ಎಲ್ಲಾ
ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆತರಲಿ ದಿಕ್ಕುದೆಸೆ ಎಲ್ಲಾ.

ಹಚ್ಚ ಹೊಲ ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು ತೆನೆ ಜೋಳ ಸೆಲ್ಲು
ಬಂಟೆಮರಗಳ ಸುತ್ತ ರಾಸವೆಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ;
ಬಾಳೆ ಕೈಬೀಸುತ್ತ ಕರೆವ ಕಣ್ಸೈವು
ಗರಿಯಲಗ ಝಳಪಿಸುವ ಈಚಲಿನ ಕಾವು.

ಬೆರಗು ನೋಟದ ಹಳ್ಳಿಮಂದಿಗಳ ಕೂಟ,
ಬೆಡಗಿನುಡುಪಿನ ಹೊಳಲ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನೋಟ,
ಹೊಳೆ-ಹಳುವು-ಗುಡಿ ಎಂದು ಹರವ ಕಣ್ಣೋಟ,
ಅಡಿಗಡಿಗು ಅಹ ಎಂದು ಅಚ್ಚ ರಿಸುವಾಟ !

ಪಯಣಿಗರ ಹಾಡು

ಇಂದು ಯಾದವಗಿರಿ ನಾಳೆ ಹಳೆಬೀಡು,
ಮುಂದೆ ಜಗದಚ್ಚರಿ ಗೊಮ್ಮಟನ ಮೇಡು ;
ಕಡಲು ಕರೆಯಲು ಹಿರಿಯ ಕಮರಿಯನೆ ನೆಗೆವ
ಪ್ರಣಯರುದ್ರೆಯ ಕಂಡು ಸೋಜಿಗವ ಪಡುವ.

ಕಿವಿ ತಣಿಯೆ ಮೊರೆಯುವ, ಕಣ್ಣಿನಿಯೆ ಕುಣಿವ,
ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲವೆನೆ ಹರಳು-ನೀರೊಳು ಹೊಳೆವ,
ಮತ್ಸ್ಯಂಗನಂತದ ಆಸೆ ಮಿಗಲೆಂದೋ
ಕರುಣಿಸಿ ಬಾನ್‌ಕವಿವ ಕಡಲ ತಡಿ ಮುಂದು.

ಗಿರಿಯಾಚೆ ಗಡಿಯಾಚೆ ಗಿಡದಾಚೆಗೆ
ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ ರೋ ಹೊಸ ಸೀಮೆಗೆ
ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಸೋಟಕ್ಕೆ
ಅಚ್ಚ ಬಾಳಾಟಕ್ಕೆ
ನೆಚ್ಚಿನಾ ನೇಹಿಗರೆ ಹೊಸ ಸೀಮೆಗೆ !

ಹೊಸ ಹಾಡು

೧

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಗೆ
ಈ ಜಗವೋಡುತಿದೆ—
ಹಳತ ನೋಡಿ ತಾ ಕಿಲಕಿಲ ನಗುತ್ತಲಿ
ಓ ಜಗವೋಡುತಿದೆ.

ದಿನದಿನ ಯುಗಯುಗ ಮನುಮನ್ವಂತರ
ಮಾಡಿದುದನೆ ತಾ ಮಾಡುತ್ತ,
ಒಂದೆ ಹಾಡು ಓ ಒಂದೆ ಸೋಬಾಸೆ
ಹಾಡಿದುದನೆ ತಾ ಹಾಡುತ್ತ,
ಕಣ್ಣ ಕಪಾಟಿನ ರಥಾಶ್ವದಂದದಲಿ
ಒಂದೇ ಹಾದಿಯ ಹಂಬಲವಾಗಿ
ನಡೆದೀ ಲೋಕವು ಆವ ಶಕ್ತಿಗೋ
ಇಂದು ತಾನು ಬಲು ಬಲು ಮರುಳಾಗಿ,
ಓಡುತಿದೆ ಅಹ ಓಡುತಿದೆ !
ಹಳತ ನೋಡಿ ತಾ ಕಿಲಕಿಲ ನಗುತ್ತಲಿ
ಈ ಜಗವೋಡುತಿದೆ.

೨

ಅಜ್ಞಾನಕೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಬೆಳಕು,
ನಿಂತ ಮನಕೆ ಹೊಸ ಮತಗಳ ಚುರುಕು,
ಉಹೆಯನೇ ಮುಂಚುವ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ,
ಹೊಸ ಬಾಳಿಗೆ ಹೊಂಚುವ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ—
ಕವಿಗಾಯಿತು ನವ ಹರ್ಷಕ್ರಾಂತಿ,
ಕಲೆಗಾಯಿತು ಹೊಸ ಚೆಲುವಿನ ಕಾಂತಿ

ಹೊಸ ಹಾಡು

ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರಂಗು
ಹಾಡಿಗು ಹೊಸ ಗುಂಗು !

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಗೆ
ಈ ಜಗವೋಡುತಿದೆ—
ಪ್ರಗತಿಯ ಹಂತಕ್ಕೂ
ಪ್ರಲಯ ದುರಂತಕ್ಕೂ
ಹಳತ ನೋಡಿ ತಾ ಕಿಲಕಿಲ ನಗುತ್ತಲಿ
ಓ ಜಗವೋಡುತಿದೆ.

ಕರಿಮುಗಿಲಿನ ಹಾಡು

ಕರಿಮುಗಿಲೇ, ಸಿರಿಮುಗಿಲೇ,
ಎಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೊ ಇಂಥ ಮಳೆ,
ಇಂದ್ರನ ಮುರಿದೇ ವರುಣನ ಸುಲಿದೇ
ಎಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೊ ಕಾರ ಮಳೆ ?

ಅವ ಮಾಟಗಳಿಂದ ನೀನು
ಏನೇನುಪಾಯ ಹೂಡಿ
ಸೂರ್ಯನ ಮುಸುಕಿ ಕಡಲನು ಹಿಸುಕಿ
ಗಾಳಿಯ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿ ?

ಅರ ಮಂಚಿನ ಎಟಿಗೆ ಮುಳಿದು
ಗುಡುಗುಟ್ಟಾಡುತ್ತಿರುವೆ,
ಹೊರಲಾರದೆ ಹೊತ್ತಿಂತು ತಂದ
ಕೊಳ್ಳೆಯಸಿಲ್ಲಿಯೆ ಸುರಿವೆ ?

ಎಳೆಯರ ಕತೆಯ ಕಳ್ಳನಂತೆ
ನೀನೂ ಸೃ ಸೃ ಚದುರ—
ಬಲವಂತರ ಸಿರಿ ಸುಲಿಯುವ ಸಾಹಸಿ
ನೀನಮಗಾದೆಯೊ ಸದರ.

ಕಾರ ಕರಾಳ ದೂರದ ಬರೆ ನೀ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಲು ಬಲು ಚೆನ್ನ
ಮಳೆಯಂಬೇಟಿಗೆ ಮುಸ್ಸಿಗು ಸಾವಿಗು
ತಿರೆ ಬಿಟ್ಟೋಡುವ ಬನ್ನ.

ಕರಿಮುಗಿಲಿನ ಹಾಡು

ನೀ ಮೈದಡಹುತ ದಡದಡ ನಡೆಯಲು
ತರುಗಿಡವೆಲ್ಲಕು ವುಳಕ
ನಾಡೇ ಜಳಜಳ ನಗುವುದು ನಮ್ಮೀ
ಮುದಿಮಲೆಗಾಗಲು ಜಳಕ.

ಮಳೆಮುಗಿಲೇ, ಬೆಳೆಮುಗಿಲೇ,
ಎಲ್ಲಿಂ ತಂದೆಯೊ ಇಂಥ ಮಳೆ,
ತಂದೆಯ ತೆರದೊಳು ತಂದುದ ತೆರುತ
ಹಾಯಾಗುವ ನಿನಗೆಂಥ ಕಳೆ!

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಡು

ಒಲಿದಿಹ ನಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ
ಮಂಗಳವಾಯ್ತುಹ ಕಂಗಳಿಗೆ !

ಮಲಗಿಹ ಸೂರ್ಯನ ಸವಿಗನಸು
ಇದು ಕಾರಿರುಳಿನ ನಲಮನಸು.
ಬಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ಈ ಬೆಳಕು
ಗರಳಕೊರಳನಾವನ ತಳುಕು ?

ಜಗವನು ತೋರುವ ಸೋಗಿದಕೆ
ಎನನೆಂಬಿನೇ ಸೋಜಿಗಕೆ !
ಕವಿಗಳ ಮಾತೊಳು ಹುರುಳೆನಿತು
ಇದಕೂ ತೋರುವ ಮರುಳೆನಿತು.

ಜಿಂದಕ್ಕಿ ಮಾಮನ ತನಿ ಬೆಳಕೆ,
ಬಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳೆ ಅಂಗಳಕೆ.
ನೀ ಬೆಳಗುವುದೇ ಬಲು ಜಿಂದ
ನೀನಿಹುದೇ ನಮಗಾನಂದ.

ಪಿಸುಮಾತೊಳು ತಿರೆಗೇನೊರವೆ ?—
“ ಅಮ್ಮಯ್ಯ ನೀ ಬಲು ಜೆಲುವೆ ”
“ ಕೇಳುವರೇನೆಂಬರು !—ಸದ್ದು ! ”
ನಿಮ್ಮಿ ಮಾತಿದು ಬಲುಮುದ್ದು.

ಬೆಳುದಿಂಗಳೆ ನೀ ಕಲೆಗಾರ,
ನೀ ತರುವೇ ಭ್ರಮೆ ಸುಕುಮಾರ.
ಬೆಣ್ಣೆ ಗಿಂತ ಮೆದುವಿದಿರ ಮಲೆ
ನಾಗಲೋಕದಂತಾಯಿತಿಳೆ.

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಡು

ಮಿಂಚುವುದೆಂತಹ ಈ ಬಳ್ಳಿ
ಕಲ್ಪಲತೆಯನೇ ಹಿಂತಳ್ಳಿ.
ಸಿತ್ಯದ ರೂಢಿಯ ಮನೆಯ ಸತಿ
ಎಂತು ಕಾಂಬಳಿಂದೆನಗೆ ರತಿ !

ಬೆಳುದಿಂಗಳೆ, ದೇವರ ವರವೆ,
ನೀ ತರುವೀ ಸೊಗಕೇನೊರೆವೆ !
ನೀ ಮದ್ದೆಲ್ಲರ ಬೇಸರಕೆ
ಕೊಳ್ಳಣ್ಣಾ ಈ ನುಡಿಹರಕೆ.

ಒಲಿದಿಹೆ ನಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ
ಮಂಗಳವಾಯ್ತುಹ ಕಂಗಳಿಗೆ.

ನನ್ನ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ನುಡಿಯ ಗರಿಗಳನು ಮಿಂಚಿಸುತ
ತಾನತಾನಕು ಹೊಯ್ದ ರಾಗಗಳ ರೆಕ್ಕೆಯನು
ಮೌನದಾಗಸವನ್ನೆ ಹಾರುವೀ ಗೀತಂಗ-
ಳನ್ನ ವೇನಣ್ಣ — ಈ ರಸದ ದಾರಿಗವಕ್ಕಿ ?

ಮಾಧವನ ಬಿಂಬತ್ತಿದೀ ಲೋಕಸಂಚಾರಿ
ಬೀವಸದ ಪರಿಹಾರಕಾಸರಯನರಸುತ್ತ
ಈ ವನದೊಳೀ ಮರನ ಕಂಡೆರಗಿ, ತುಸ ತಂಗಿ,
ಆದ ಸಂತಸಕಾಗಿ ಹಾಡಿ ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಿಚ್ಚಿ

ಮರಳಿ ಮುಗಿಲನೆ ಸಾರ್ವಪವು ನನ್ನ ವೆನೆ ನಾಚಿ-
ಕೊಳುತೆನ್ನ ಮನ ಮುದುರೆ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿ, ಎದೆ ಮುಗಿಯೆ
ಹಳಿದು ಮಾಕರಸುತಿವೆ—ಆದೊಡೀ ದನಿಗೇಳಿ
ಅರನಿದ್ದೆ ಯೊಳಗಿದ್ದ ವೆಚ್ಚ ರಂಗೊಳ್ಳುತಿವೆ !

ಅಕ್ಕೊ ಅಹ ಮತ್ತೊಂದು ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡು
ತಂಗಲಿಲ್ಲಿಗೆಯೆ ಬರುತಲಿವೆ ಬಂಧುಗಳ ಕಂಡು !

ಬಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಣಿ

(ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ
ಅಂಗವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಸ್ವಾಗತ ಗೀತೆ.)

ಓ ಭಾರತೀ

ವಿಶ್ವಾತ್ಮ ಸ್ವಾಂತ ಸಂಭವೆ,
ಸಕಲ ಚೇತನಾರಾಧನ ದೈವವೆ,
ಓ ವಾಗಧಿದೇವಿ,

ಓ ಗಿರಿ ವನ ಕಂದರ ನಿರ್ಘರ ಮರ್ಮರ
ಖಗಮೃಗ ಕೂಜನ ನಾದ ಶರೀರೆ,
ಸುಮನೋ ವಿಹಾರೆ, ಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರೆ, ಸುಂದರಿ,
ಬಾ ಈ ಸಭೆಗೋವಿ.

ಓ ಪುರಾಣಕವಿವಚಃ ಪ್ರಭಾವ ಲಲಿತೆ,
ನವ ಕಾವ್ಯೋದ್ಗಮ ಯೌವನಲಸಿತೆ,
ಓ ತೇಜಸ್ವಿನಿ, ರಾಣಿ,

ಓ ರಸಭರ ಕವಿತಾ ಪಯೋದ ದರ್ಶನ
ಮುದಿತ ರಸಿಕ ಹೃನ್ಮಯೂರ ವಾಹನೆ,
ಸನಾತನೆ, ನಿತ್ಯನೂತನೆ, ಸೂಕ್ತಿಬೀವನೆ, ಪಾವನೆ,
ಓವೋ ಚಾರು ಗತಿ ಗೀತ ವೀಣಾ ನಿಕ್ವಣೆ,
ಬಾ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಾಣಿ.

ಓ ಮೃದುಳ ಮನೋಹರ ಭಾವ ವಿಲಾಸೆ,
ಮಂಗಳಮತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾಸೆ,

ಓ ಕರಲಾಲಿತ ಬಹು ಕವಿ ಶಾರಿಕೆ,
ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ತಾರಕೆ,
ಓವೋ ಜನನೀ,
ಆನಂದ ಸ್ತನ್ಯ ದಾಯಿನೀ,
ಆತ್ಮವೋಷಿಣೀ, ಪಾರ ದರ್ಶಿನೀ,
ಓ ಶುಭಕರೆ, ಕಲ್ಯಾಣೀ,
ದಯಗೈ ಕನ್ನಡ ವಾಣೀ.

ಶರಣು

ದುರ್ದಿನದೊಳು ಮರೆಯಾಗುವ ರವಿಯಂತೆ
ನಿರ್ಬಲ ಜನ ಕಡೆಗೈದಿಹ ಪವಿಯಂತೆ,
ಗದ್ದಲದೊಳು ಸಿರಿ ಬಾಸಿನ ಮೌನದೊಲು,
ಎದೆ ಕಿವುಡಿಗೆ ಬಗೆ ಕುರುಡಿಗೆ ಕಾಣದೊಲು,
ಇಂದಿರುತಿಹ ತಾಯ್ನಾಡಿನ ತೇಜಗಳೆ,
ಮುಂಗಾಣುವ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಬೀಜಗಳೆ,
ಕೈಮುಗಿವೆನು ನಿಮಗೆ.

ಗರಳವನೋಕರಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಲೋಕದ
ಎದೆಯಾಳದಿ ಸೆಲೆಯಾಗಿಹ ಶಿವದಮೃತದ
ಕಳಶದ ತೆರ ಮರೆಯಾಗಿಹ ಚೇತನರೇ
ಶುಭವೆನ್ನುವೆ ನಿಮಗೆ.

ಘೋರ್ನಿ ಸುವತಿಯಾಸೆಗಡಲ ಬಡಬಾಸಲ,
ಅಜ್ಞಾನ ವಿಮೂರ್ಛಿತಾತ್ಮ ಪ್ರಾಣಾಸಿಲ,
ಘೋರ ಭಯದಿ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟರ ತಾರಾಬಲ,
ನಮಗೆಂದಿಗು ನೀವಾಗಿರಿ ಬಳಿಬೆಂಬಲ,
ಶರಣು ನಿಮಗೆ—ಮಂಗಳ ಮಂಗಳ.

ಮೊದಲ ಚರಣಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

			ಪುಟ
ಅಳಬೇಡ ಅಳಬೇಡ ನನ್ನಾತ್ಮವೇ	೨೯
ಆವನೀ ಉನ್ನತ—ಈ ಸರಿಯ ಹೊತ್ತಿನೊಳು	೭
ಎದುರು ಬಾನ ತೀರದಲ್ಲಿ	೯
ಒಲಿದಿಹೆ ನಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಗೆ	೪೪
ಓ ತಾರಾಪಥ ಗಾಮಿನಿ	೧೬
ಓ ಭಾರತೀ ವಿಶ್ವಾತ್ಮ ಸ್ವಾಂತ ಸಂಭವೇ	೪೭
ಕರಿಮುಗಿಲೇ, ಸಿರಿಮುಗಿಲೇ,	೪೨
ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಗೆ	೪೦
ಗುಡಿಯಾಚೆ ಗಡಿಯಾಚೆ ಗಿಡದಾಚೆಗೆ	೩೮
ಗ್ರೀಕರ ಪುರಾಣದೊಳು ದೇವೇಂದ್ರ ಜ್ಯುಹಿತರನು	೩೧
ಡಾಡವ ಡಾಡವ ಎನ್ನುತ	೧೯
ತಾಳೆಯ ಹೂಹುಡಿ ಬಣ್ಣದ ಜೊನ್ನವು	೮
ತಿರೆಯ ಭಾರವ ಹೊತ್ತು ಬಳಲಿರುವ ಫಣಿ ತನ್ನ	೩೨
ದುರ್ದಿನದೊಳು ಮರೆಯಾಗುವ ರವಿಯಂತೆ	೪೮
ನವಭಾರತ ತರುಣರಾವು	೩೩
ನಾ-ಕಾಣೆ ನಾಕಾಣೆ	೨೧
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ನುಡಿಯ ಗೆರಿಗಳನು ಮಿಂಚಿಸುತ್ತ	೪೬
ಬಾನೊಳಗಾಯಿತು ಮುಗಿಲು	೧೩
ಬುವಿಗಾಯಿತು ಬೆಳುದಿಂಗಳ	೧
ಬೆಳುಬೆಳಗಾಯಿತು, ಎಳಬೆಳಕಾಡಿತು	೩
ಬೇಡಿದುದೆಲ್ಲವ ಕೊಡುವಾ ಜೋಳಿಗೆ	೧೨
ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯಗಳನಂತ ತಮದ	೨೪
ಲಿಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಲಿಫ್ಟ್ ರೈಟ್ ಎನು ಗೆಣಿಯಾ	೨೨
ಹರಿಗೆ ಎಂಧು ಗುಡಿಯನೊಂದ	೬
ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು—ಮಾಸಿಹೋಯಿತು	೧೫

ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು

ಹಣತೆ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ)

... ಇವರ ಕಾವ್ಯವೋ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ... ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಕಾಲಿದಾಸ ವರ್ಧಮನ್ ಕವಿಗಳು ಜೊತೆಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿದ ಕವಿ ಮನೋಧರ್ಮ.

—ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಓದಿದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯೂ ಅರ್ಥವೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ... ಈ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದ ಜೀವನಾನುಭವವೂ ಆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ.

—ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.

ಮಾಂದಳಿರು (ಕವನಸಂಗ್ರಹ)

ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವಜನ್ಮದ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಇವರು ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ... ಇವರ ಗೀತಗಳನ್ನೋದುವವರಿಗೆ ಜೀತನಾಚೇತನವೆಂಬ ಬಳಕೆಯು ಭೇದಭಾವನೆಯು, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗಬಲದಿಂದಾಗುವಂತೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಗಲಿತವಾಗುವುದು. ... ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಮಾನವರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುವುದೇ ಈ ಗೀತಗಳ ಕಡೆಯ ಮಾತಲ್ಲ; ಅವುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅಂತರ್ರಾಮಿಯಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒೂರುಮಾತ್ರದ ಅಸ್ತಮೆಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುರಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ನಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ತರದೆ ಈ ಗೀತಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃಕವಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

—ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹಿರಿಯಣ್ಣ ನವರ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ.

ರಾಮಾಚಾರಿಯ ನೆನಪು (ಭಾವನಾಚಿತ್ರಗಳು)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ಉಕ್ತಿಶಕ್ತಿಯೂ, ನೋಟದ ಅಥವಾ ಅನುಭವದ ರೀತಿಯೂ ಇದೆ. ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇ, ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇ; ...

ಕಿರಿದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿದನ್ನು ಕಾಣಿಸುವ ಜಾಣತನವು—ಪಂಕ್ತಿಪಾದಗಳ ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಭಾವವನ್ನೂ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಹಾಯಿಸಿರಬೇಕು ಅವನ್ನು ತಿಳಿದಂತೆ ಕವಿಯವ ಕೆಲಸವು—ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಕಾಣಬರುವುದು.

—ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.

ಅಹಲ್ಯೆ (ಗೀತರೂಪಕ)

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮುನ್ನೆಲೆಯೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಪಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಸಮತಾನವಾಗಿ ಎದೆ ಮಿಡಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ನಾಟಕದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬರುವ ವರ್ಣನೆಗಳಂತೂ ಉಜ್ವಲವ್ರತಿಯೊಂದಲ್ಲದೆ ಹೊಮ್ಮುವುದು ಅಸಂಭವ. ... ಇನ್ನು ಅವಿರತವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವ ನಾಟಕಕಾರರ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ, ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಜೋಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಭಂದಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಹೊಸ ಸೊಗಸುಗಳನ್ನು ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕೌತಲ—...

—ಶ್ರೀ ತಿ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ.